

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul acestora, Dumitru Pavel, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Țopa Viorel XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat XXXXX,

Paveliu Răzvan XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 14.11.2012 - 29.09.2016;*
2. *Instanța de apel: 18.10.2016 - 13.12.2018;*
3. *Instanța de recurs: 05.03.2019 - 22.05.2019.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2016, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

Țopa Viorel în baza art. 42 alin. (3) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal la 8 ani închisoare și în baza art. 42 alin. (3), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, lui Țopa Viorel i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare de 8 ani, stabilită prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 13 ianuarie 2012 pentru

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, a fost adăugată parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, stabilindu-i-se definitiv lui Țopa Viorel, o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Măsura preventivă - arestarea preventivă, a fost aplicată față de Țopa Viorel, în scopul asigurării de către instanță a executării sentinței, cu anunțarea lui în căutare, fiind eliberat un mandat judecătoresc.

Paveliu Răzvan în baza art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal la 7 ani închisoare și în baza art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, lui Paveliu Răzvan i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura preventivă - arestarea preventivă a fost aplicată față de Paveliu Răzvan, în scopul asigurării de către instanță a executării sentinței, cu anunțarea lui în căutare, fiind eliberat un mandat judecătoresc.

Acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către partea civilă Sergiu Manic împotriva lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan cu privire la repararea prejudiciului moral, a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, în perioada anilor 2006 - 2010, inculpatul **Țopa Viorel**, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul atât lui cât și cet. Paveliu Răzvan de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 28 decembrie 2006, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea bunurilor care constituie venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a organizat transmiterea și prezentarea către BC „Victoriabank” S.A. a cererii din 28 decembrie 2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele cet. Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate, iar în baza acestei cereri a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX, la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la 26 decembrie 2006, în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 250 000 dolari SUA, echivalentul a 3 233 300 lei cu o dobândă de 4 % anual.

În continuare, la data de 16 ianuarie 2007, Țopa Viorel, acționând cu ajutorul lui Paveliu Răzvan, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006 încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar ca urmare, suma de 250 000 dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul a 3 233 300 lei MDL, a fost restituită companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, astfel ca în consecință, ca urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false, și anume a cererii din 28 decembrie 2006 de deschidere a

contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED”, cât și a contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006, Țopa Viorel a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 443,83 dolari SUA, echivalentul a 5740,14 lei MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 250 0000 dolari SUA, care constituia venituri ilicite.

Tot el, adică Țopa Viorel, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei anumitor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul atât lui cât și lui Paveliu Răzvan de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 28 decembrie 2006, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea bunurilor care constituie venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a organizat transmiterea și prezentarea către BC „Victoriabank” S.A. a cererii din 28 decembrie 2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED”, în care semnătura din numele lui Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate, iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 27 decembrie 2006 în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 215 000 EURO, echivalentul a 3 233 300 MDL cu o dobândă de 4 % anual.

La data de 29 decembrie 2006, la contul de depozit cu nr. XXXXX, deschis în BC „Victoriabank” S.A. din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006, a mai fost transferată suma de 300 000 EURO cu o dobândă de 4 % anual.

La data de 15 ianuarie 2007, inculpatul Țopa Viorel, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar cu nr. XXXXX din 26 decembrie 2006, încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar suma de 515 000 EURO, ceea ce constituia echivalentul a 8 741 610 MDL, a fost restituită companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, ca în consecință, urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false, și anume a cererii din 28 decembrie 2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED”, dar și a contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006, inculpatul Țopa Viorel a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 884,72 EURO, echivalentul a 15 017 MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 515 000 EURO, care constituia venituri ilicite.

În continuarea intențiilor sale criminale, exprimate prin deghizarea originii ilicite a bunurilor ce constituiau venituri ilicite, Țopa Viorel, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul atât lui cât și lui Paveliu Răzvan de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 20 decembrie 2007, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan și urmărind scopul de a achiziționa bunuri care constituie

venituri ilicite, și anume mijloace bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la 17 decembrie 2007, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit bancar cu nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza căruia au fost depuse mijloace financiare în sumă de 200 000 dolari SUA, echivalentul a 2 152 963,04 MDL cu o dobândă de 7 % anual.

Astfel, la data de 19 martie 2008, inculpatul Țopa Viorel, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. cererea falsificată din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, prin care a solicitat convertirea sumei depozitului în mărime de 200 000 dolari SUA și a dobânzii aferente în mărime de 3109 dolari SUA - în lei moldovenești, ceea ce constituia echivalentul sumei de 2 152 963,04 MDL, și transferarea sumelor bănești nominalizate la contul de depozit nr. XXXXX, cu o rată a dobânzii de 12% anual.

Urmare a deținerii și folosirii de către Țopa Viorel a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 19 martie 2008, ultimul a convertit și transferat mijloace bănești care constituia venituri ilicite precum și a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 3109 dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul a 35 074,80 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 200 000 dolari SUA, care constituiau venituri ilicite.

În continuarea intențiilor sale criminale, exprimate prin deghizarea originii ilicite a bunurilor ce constituie venituri ilicite, Țopa Viorel, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei careva împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” Sergiu Manic ce-i acordă dreptul atât lui cât și Paveliu Răzvan de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 20 decembrie 2007, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan și urmărind scopul de a achiziționa bunuri care constituie venituri ilicite, și anume mijloace bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 20 decembrie 2007, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza căruia la contul nominalizat mai-sus, la 17 decembrie 2007, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 260 000 EURO, echivalentul a 4 189 120 MDL cu o rată a dobânzii de 6 % anual.

În continuare, la data de 06 mai 2008, inculpatul Țopa Viorel, acționând în complicitate cu Paveliu Răzvan, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. cererea falsificată din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, prin care a solicitat deschiderea unui cont de depozit, iar în baza acestei cereri a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 06 mai 2008, în baza contractului de depozit bancar DVAL-EUR-XXXXX, în care semnătura din

numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost transferate mijloacele financiare în sumă de 265 250 EURO anterior plasate la contul de depozit nr. XXXXX și constituită din suma depozitului din 20 decembrie 2007 în mărime de 260 000 EURO și suma dobânzii aferente în mărime de 5256,56 EURO.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Țopa Viorel a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 06 mai 2008, precum și a contractului de depozit bancar DVAL-EUR-XXXXX din 06 mai 2008 încheiat din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” și BC „Victoriabank” S.A., ultimul a transferat mijloace bănești care constituiau venituri ilicite precum și a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 5256,56 EURO, echivalentul a 84 693,69 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 260 000 EURO.

La data de 19 martie 2008, Țopa Viorel, acționând în complicitate cu Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” Sergiu Manic ce-i acordă dreptul atât lui cât și Paveliu Răzvan de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, acționând prin intermediul Paveliu Răzvan și urmărind scopul de a achiziționa bunuri care constituie venituri ilicite și anume mijloace bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 20.12.2007 în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza cererii falsificate din 19.03.2008 din numele fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, a solicitat BC „Victoriabank” S.A. plasarea sumei de 2 152 963,04 lei sub formă de depozit la rata de 12% anual.

Ca urmare a deținerii și folosirii de către Țopa Viorel, a unor documente oficiale false și anume a cererii din 19 martie 2008, ultimul a transferat mijloace bănești care constituiau venituri ilicite precum și a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 30 494,43, lei sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 2 152 963,04 lei.

Tot el, adică Țopa Viorel, la data de 06 mai 2008, urmărind scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor ce constituie venituri ilicite, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei anumitor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, acționând în complicitate cu Paveliu Răzvan și având intenția de a achiziționa bunuri care constituie venituri ilicite și anume mijloace bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 20 decembrie 2007 în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, a încheiat

din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” cu BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit DVAL-MDL-XXXXX din 06 mai 2008 în care semnătura din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, a fost falsificată iar în baza cererii falsificate din 06 mai 2008 din numele lui Sergiu Manic, a solicitat BC „Victoriabank” S.A., prin intermediul lui Paveliu Răzvan, plasarea sumei de 2 180 000 lei sub formă de depozit la rata de 13% anual.

La data de 09 februarie 2009, Țopa Viorel, acționând în complicitate cu Paveliu Răzvan, a solicitat în baza cererii din 09 februarie 2009 falsificată din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, convertirea sumei depozitului în mărime de 2 180 000 lei și a dobânzii aferente în mărime de - 1 815,14 MDL în dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul sumei de 224 698,45 dolari SUA, și transferarea sumelor bănești nominalizate la contul de depozit nr. 237140392, cu o rată a dobânzii de 8% anual.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Țopa Viorel a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 09 februarie 2009, a contractului de depozit DVAL-USD-XXXXX, ultimul a achiziționat mijloace bănești în sumă de 191 815,14 MDL, a convertit și transferat mijloace bănești care constituiau venituri ilicite, precum și a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 191 815,14 MDL, ce reprezenta suma dobânzii aferente depozitului în mărime de 2 180 000 MDL.

Tot el, adică Țopa Viorel, în complicitate cu Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei anumitor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic ce-i acordă atât lui cât și Paveliu Răzvan dreptul de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 26 decembrie 2008, urmărind scopul de a achiziționa bunuri care constituie venituri ilicite și anume mijloace bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a primit de la ultimul și a prezentat la rugămintea acestuia către BC „Victoriabank” S.A. cererea din 29 decembrie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele lui Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. 237160383 la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 29 decembrie 2008, în baza contractului de depozit bancar nr. DVAL-USD-XXXXX din 26 decembrie 2008, în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 1 149 989 dolari SUA, echivalentul a 11 4964 370,55 MDL, fiind stabilită rata dobânzii în mărime de 12 % anual.

La data de 02 martie 2009, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, în lipsa unor împuterniciri legale, a încheiat din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” cu BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit DVAL-USD-XXXXX al mijloacelor bănești în sumă de 1 171 420,27 dolari SUA, constituită din suma depozitului în mărime de 1 149 989 dolari SUA, și dobânda aferentă depozitului în mărime de 21 434,27 dolari SUA, iar în baza cererii din 04 martie 2009 întocmită din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, suma de 1 171 420,27 dolari SUA a fost

transferată la contul de depozit nr. XXXXX, fiind stabilită rata dobânzii în mărime de 12% anual.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 04 martie 2009, precum și a contractului de depozit bancar DVAL-USD-XXXXX din 26 decembrie 2008, încheiat din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” și BC „Victoriabank” S.A., ultimul a contribuit la achiziționarea de către Țopa Viorel a mijloacelor bănești în sumă de 21 434,27 dolari SUA, la transferul mijloacelor bănești care constituiau venituri ilicite, precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 21 434,27 dolari SUA, echivalentul a 223 000 MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 1 149 989 dolari SUA.

În continuare, Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei anumitor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 31 martie 2009, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către inculpatul Țopa Viorel a bunurilor care constituiau venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești care constituie dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a organizat prin intermediul lui Paveliu Răzvan transmiterea și prezentarea către BC „Victoriabank” S.A. a cererii din 31 martie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele lui Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate, iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 31 martie 2009, în baza contractului de depozit bancar nr. DVAL-USD-XXXXX din 30 martie 2009, în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 1 049 989 dolari SUA, echivalentul a 11 508 089,43 MDL cu o rată a dobânzii în mărime de 13 % anual.

La data de 01 iunie 2009, inculpatul Țopa Viorel, acționând prin intermediul lui Paveliu Răzvan, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar nr. DVAL-USD-XXXXX din 30 martie 2009 încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar suma de 1 049 989 dolari SUA a fost restituită companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” și, ca urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false, și anume a cererii din 31 martie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED”, dar și a contractului de depozit bancar DVAL-USD-XXXXX din 30 martie 2009, inculpatul Țopa Viorel a achiziționat venituri ilicite precum și a deghizat originea ilicită a mijloacelor bănești în mărime de 21 320,53 dolari SUA, echivalentul a 233 677,27 MDL care reprezenta dobânda aferentă depozitului în mărime de 1 049 989 dolari SUA, care constituia venituri ilicite.

Astfel, Țopa Viorel, prin acțiunile sale intenționate, a organizat și a dirijat deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei fizice sau juridice, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (3), art. 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Tot el, adică Țopa Viorel, prin acțiunile sale intenționate, a organizat și a dirijat comiterea convertirii și transferului bunurilor în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționarea și utilizarea bunurilor care constituie venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești în mărime de 840 946,70 MDL, ceea ce reprezintă proporții deosebit de mari, de către o persoană care știa că aceste bunuri constituie venituri ilicite.

Astfel, Țopa Viorel, prin acțiunile sale intenționate a organizat și dirijat spălarea banilor săvârșită prin convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționa și utiliza bunurile care constituie venituri ilicite, în proporții deosebit de mari, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (3), art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

În continuare, **Paveliu Răzvan**, în perioada anilor 2006 - 2010, acționând în complicitate cu Țopa Viorel, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania of-shorre „ATRIUM LIMITED”, la data de 28 decembrie 2006, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a primit de la ultimul și a prezentat la rugămintea acestuia către BC „Victoriabank” S.A. cererea din 28 decembrie 2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele lui Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” la 26.12.2006 în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 250 000 dolari SUA, echivalentul a 3 233 300 lei cu o dobândă de 4 % anual.

În continuare, la data de 16 ianuarie 2007 Paveliu Răzvan acționând la indicația lui Țopa Viorel, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26.12.2006 încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar ca urmare, suma de 250 000 dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul a 3 233 300 lei a fost restituită companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” iar în consecință, urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false și anume a cererii din 28.12.2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” și a contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26.12.2006, Paveliu Răzvan a contribuit la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 443,83 dolari SUA echivalentul a 5740,14 MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 250 0000 dolari SUA, care constituie venituri ilicite.

Tot el, adică Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” Sergiu Manic ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, la data

de 28 decembrie 2006 acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a primit de la ultimul și a prezentat la rugămintea acestuia către BC „Victoriabank” S.A. cererea din 28 decembrie 2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate, iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la 27 decembrie 2006 în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 215 000 EURO, echivalentul a 3 233 300 MDL cu o dobândă de 4 % anual.

La data de 29 decembrie 2006, la contul de depozit nr. XXXXX deschis în BC „Victoriabank” S.A. din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006 a mai fost transferată suma de 3 0 000 EURO cu o dobândă de 4 % anual.

La 15 ianuarie 2007, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26.12.2006 încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar ca urmare, suma de 515 000 EURO, ceea ce constituie echivalentul a 8 741 610 MDL, a fost restituită companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, ca în consecință, urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false și anume a cererii din 28.12.2006 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” și a contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 26 decembrie 2006, Paveliu Răzvan a contribuit la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 884,72 EURO, echivalentul a 15 017 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 515 000 EURO, care constituia venituri ilicite.

În continuarea intențiilor sale criminale, exprimate prin susținerea lui Țopa Viorel de a deghiza originea ilicită a bunurilor ce constituie venituri ilicite, Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 20 decembrie 2007, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 17 decembrie 2007 a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza căruia au fost depuse mijloace financiare în sumă de 200 000 dolari SUA, echivalentul a 2 152 963,04 MDL cu o dobândă de 7 % anual.

Astfel, la 19 martie 2008, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. cererea falsificată din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, prin care a solicitat convertirea sumei depozitului în mărime de 200 000 dolari SUA și a dobânzii aferente în mărime de 3109 dolari SUA în lei moldovenești, ceea ce constituie echivalentul sumei de 2 152 963,04 lei și transferarea sumelor bănești nominalizate la contul de depozit nr. XXXXX, cu o rată a dobânzii de 12% anual.

Urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 19 martie 2008, ultimul a contribuit la convertirea și transferul mijloacelor bănești care constituie venituri ilicite precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 3109 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul a 35 074,80 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 200 000 dolari SUA, care constituia venituri ilicite.

Tot el, adică Paveliu Răzvan, urmărind scopul de a-l ajuta pe Țopa Viorel la deghizarea originii ilicite a bunurilor ce constituie venituri ilicite, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei anumitor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 20 decembrie 2007, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 20 decembrie 2007 a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit bancar nr. XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza căruia la contul nominalizat mai-sus, la 17 decembrie 2007, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 260 000 EURO, echivalentul a 4 189 120 MDL cu o dobândă de 6 % anual.

În continuare, la data de 06 mai 2008, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, a prezentat la BC „Victoriabank” S.A. cererea falsificată din numele fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, prin care a solicitat deschiderea unui cont de depozit iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei of-shore „ATRIUM LIMITED”, la 06 mai 2008, în baza contractului de depozit bancar DVAL-EUR-XXXXX în care semnătura din numele directorului companiei of-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost transferate mijloacele financiare în sumă de 265 250 EURO anterior plasate la contul de depozit nr. XXXXX și constituită din suma depozitului din 20 decembrie 2007 în mărime de 260 000 EURO și suma dobânzii aferente în mărime de 5256,56 EURO.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 06 mai 2008, precum și a contractului de depozit bancar DVAL-EUR-XXXXX din 06 mai 2008 încheiat din numele companiei

off-shorre „ATRIUM LIMITED” și BC „Victoriabank” S.A., ultimul a contribuit la transferul mijloacelor bănești care constituie venituri ilicite precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 5256,56 EURO, echivalentul a 84 693,69 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 260 000 EURO.

La 19 martie 2008, Paveliu Răzvan, urmărind scopul de a-1 ajuta pe Țopa Viorel la deghizarea originii ilicite a bunurilor ce constituie venituri ilicite, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituiau venituri ilicite, și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 20 decembrie 2007 în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, în baza cererii falsificate din 19 martie 2008 din numele fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, a solicitat BC „Victoriabank” S.A. plasarea sumei de 2 152 963,04 lei sub formă de depozit la rata de 12% anual.

Ca urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 19 martie 2008, ultimul a contribuit la transferul mijloacelor bănești care constituie venituri ilicite precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 30 494,43 lei sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 2 152 963,04 lei.

Tot el, adică Paveliu Răzvan, la data de 06 mai 2008, urmărind scopul de a-1 ajuta pe Țopa Viorel, la deghizarea originii ilicite a bunurilor ce constituie venituri ilicite, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei împuternicirilor din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., utilizând contul de depozit nr. XXXXX anterior deschis în BC „Victoriabank” S.A. pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în baza contractului de depozit bancar nr. XXXXX din 20 decembrie 2007 în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, a încheiat din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” cu BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit DVAL-MDL-XXXXX din 06 mai 2008 în care semnătura din numele fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, a fost falsificată, iar în baza cererii falsificate din 06 mai 2008 din numele lui Sergiu Manic, a solicitat BC „Victoriabank” S.A. plasarea sumei de 2 180 000 lei sub formă de depozit la rata de 13% anual.

La data de 09 februarie 2009, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, în baza cererii din 09 februarie 2009 falsificată din numele fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, a solicitat convertirea sumei depozitului în mărime de 2 180 000 lei și a dobânzii aferente în mărime de 191 815,14 MDL în dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul sumei de 224 698,45 dolari SUA, și transferarea sumelor bănești nominalizate la contul de depozit nr. 237140392, cu o rată a dobânzii de 8% anual.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 09 februarie 2009 și a contractului de depozit DVAL-USD-XXXXX, ultimul a contribuit la achiziționarea de către Țopa Viorel a mijloacelor bănești în sumă de 191 815,14 MDL, la convertirea și transferul mijloacelor bănești care constituie venituri ilicite precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 191 815,14 MDL sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 2 180 000 MDL.

Tot el, adică Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shorre „ATRIUM LIMITED”, la data de 26 decembrie 2008, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a primit de la ultimul și a prezentat la rugămintea acestuia către BC „Victoriabank” S.A. cererea din 29 decembrie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele lui Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. 237160383 la care, pe numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, la 29 decembrie 2008, în baza contractului de depozit bancar nr. DVAL- USD-XXXXX din 26 decembrie 2008 în care semnătura din numele directorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 1 149 989 dolari SUA, echivalentul a 11 964 370,55 MDL, fiind stabilită rata dobânzii în mărime de 12 % anual.

La data de 02 martie 2009, Paveliu Răzvan, acționând la indicația Țopa Viorel, în lipsa anumitor împuterniciri legale, a încheiat din numele companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED” cu BC „Victoriabank” S.A. contractul de depozit DVAL-USD-XXXXX al mijloacelor bănești în sumă de 1 171 420,27 dolari SUA constituită din suma depozitului în mărime de 1 149 989 dolari SUA și dobânda aferentă depozitului în mărime de 21 434,27 dolari SUA, iar în baza cererii din 04 martie 2009 întocmită din numele fondatorului companiei off-shorre „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, suma de 1 171 420,27 dolari SUA a fost transferată la contul de depozit nr. XXXXX, fiind stabilită rata dobânzii în mărime de 12 % anual.

În consecință, urmare a deținerii și folosirii de către Paveliu Răzvan a unor documente oficiale false, și anume a cererii din 04 martie 2009, precum și a contractului de

depozit bancar DVAL-USD-XXXXX din 26 decembrie 2008 încheiat din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” și BC „Victoriabank” S.A., ultimul a contribuit la achiziționarea de către Țopa Viorel a mijloacelor bănești în sumă de 21 434,27 dolari SUA, la transferul mijloacelor bănești care constituie venituri ilicite, precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 21 434,27 dolari SUA, echivalentul a 223 000 MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 1 149 989 dolari SUA.

În continuare, Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine despre faptul lipsei unor împuterniciri din partea fondatorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, Sergiu Manic, ce-i acordă dreptul de a reprezenta compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, la data de 31 martie 2009, acționând în complicitate cu Țopa Viorel și urmărind scopul de a contribui la achiziționarea de către Țopa Viorel a bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești sub formă de dobândă aferentă depozitelor plasate din numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., a primit de la ultimul și a prezentat la rugămintea acestuia către BC „Victoriabank” S.A. cererea din 31 martie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în care semnătura din numele Sergiu Manic a fost falsificată de către persoane neidentificate iar în baza acestei cereri, a fost deschis contul de depozit nr. XXXXX la care, pe numele companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, la 31 martie 2009, în baza contractului de depozit bancar nr. DVAL- TSD-XXXXX din 30 martie 2009 în care semnătura din numele directorului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” a fost falsificată, au fost depuse mijloace financiare în sumă de 1 049 989 dolari SUA, echivalentul a 11 508 089,43 MDL, cu o rată a dobânzii în mărime de 13 % anual.

La 01 iunie 2009, Paveliu Răzvan, acționând la indicația lui Țopa Viorel, a solicitat rezilierea contractului de depozit bancar nr. DVAL-USD-XXXXX din 30 martie 2009 încheiat cu BC „Victoriabank” S.A., iar ca urmare, suma de 149 989 dolari SUA a fost restituită companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, astfel ca prin urmare a deținerii și folosirii unor documente oficiale false, și anume a cererii din 30 martie 2009 de deschidere a contului de depozit din numele companiei „ATRIUM LIMITED” și a contractului de depozit bancar DVAL-USD-XXXXX din 30 martie 2009, Paveliu Răzvan a contribuit la achiziționarea de către Țopa Viorel a unor venituri ilicite precum și la deghizarea originii ilicite a mijloacelor bănești în mărime de 21 320,53 dolari SUA, echivalentul a 233 677,27 MDL, sub forma dobânzii aferente depozitului în mărime de 1 049 989 dolari SUA, care constituiau venituri ilicite.

Astfel, Paveliu Răzvan, prin acțiunile sale intenționate, a contribuit la deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei fizice sau juridice, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Tot el, adică Paveliu Răzvan, prin acțiunile sale intenționate, a contribuit prin acordare de mijloace și prestare de informații la comiterea convertirii, transferului bunurilor în proporții deosebit de mari de către o persoană care știa că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, la achiziționarea și

utilizarea bunurilor și anume a mijloacelor bănești în mărime de 840 946,70 MDL, ceea ce reprezintă proporții deosebit de mari, de către o persoană care știa că acestea constituie venituri ilicite.

Astfel, Paveliu Răzvan, prin acțiunile sale intenționate a contribuit la spălarea banilor săvârșită prin acordarea de asistență ajutor și sfaturi la convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționa și utiliza bunurile care constituie venituri ilicite, în proporții deosebit de mari, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul Dumitru Pavel în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și de avocatul Iorga Emil în numele inculpatului Țopa Viorel.

3.1. Avocatul Dumitru Pavel în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a solicitat casarea sentinței contestate, pronunțarea deciziei, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. l) și 4) Cod de procedură penală, de achitare a lui Țopa Viorel de sub învinuirea pe art. 42 alin. (3), art. 361 alin. (2) lit. d) și art. 42 alin. (3), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și de achitare a lui Paveliu Răzvan de sub învinuirea pe art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) și pe art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor și că fapta nu este prevăzută de legea penală.

În argumentarea apelului a invocat ilegalitatea sentinței din următoarele considerente:

- pe perioada examinării cauzei s-a constatat, inclusiv de partea acuzării că compania ATRIUM Ltd. întotdeauna a aparținut lui Țopa Viorel, acesta fiind unicul ei proprietar și fondator. ATRIUM a activat exclusiv în interesul și sub gestionarea exclusivă a lui Țopa Viorel. Această circumstanță obliga procurorul să claseze dosarul, iar judecătorul să înceteze imediat procesul cu achitarea învinuiților;

- s-a stabilit că pe parcursul activității sale, ATRIUM a avut doi directori nominali: Sergiu Manic și Paveliu Răzvan, al doilea fiind și cumnatul lui Țopa Viorel. „Director nominal înseamnă că persoana dată îl reprezintă pe dl Țopa, proprietarul companiei și activează exclusiv la ordinele acestuia, dându-și consimțământul să-i fie folosite numele și semnăturile în raport cu activitățile companiei, ale cărui „director nominal” este. Aspectul dat este reglementat de legislația țării de reședință a companiei ATRIUM, iar instanțele de judecată urmează să țină cont de raporturile dintre fondator (proprietar) și directorul nominal, așa cum e prevăzut în țara de reședință. Acest aspect a fost de asemenea un mod univoc confirmat de Sergiu Manic. Deși e subînțeles prin noțiunea de director nominal, în dosar există și un document semnat de domnii Manic și Țopa, prin care Manic reconfirmă acest fapt, dar de asemenea îl reconfirmă și prin mărturiile lui în faza urmăririi penale și de judecare a cauzei;

- Sergiu Manic era director nominal, numit de Țopa Viorel și reprezentându-l pe acesta. Însuși Manic, în mărturiile sale, confirmă că a fost angajat doar să semneze, și a acceptat asta. Cu toate acestea, deși dl Manic pretinde că ar avea vreo pretenție către dl

Țopa, dl Manic niciodată nu i-a înaintat niciuna scrisă, nici nu i-a adiat oral de vreo pretenție, inclusiv în perioada cât urmărirea penală era în desfășurare, iar domnii Manic și Țopa se vedeau des, la ultimul acasă, la odihnă deseori achitată de Țopa și în alte circumstanțe. Asta denotă că modul în care s-a comportat dl Manic pe parcursul anchetei, pretinzând că are o „problemă” cu dl Țopa, denotă intenția de a crea problema, și nu a o rezolva;

- dl Manic și-a dat consimțământul să-l reprezinte pe Țopa Viorel, și-a asumat să acționeze exclusiv la ordinul lui Țopa Viorel, fără nici o responsabilitate din nume propriu în ceea ce ține de gestionarea activității ATRIUM. Prin semnarea documentelor cu ATRIUM, dl Manic și-a dat consimțământul explicit de a-i fi folosit numele pe documentele ATRIUM, ceea ce el ulterior încearcă să conteste, contrazicându-se în afirmații. Dl Manic se angajase doar să semneze. Nici nu lua decizii pe tranzacțiile ATRIUM, dar nici nu cunoștea activitatea companiei. Despre asta mărturisește chiar însuși Manic. De exemplu, Manic recunoaște că a semnat documentele de acceptare a funcției de director, de deschidere a conturilor, a contractelor de depozite la bancă, și multe altele. De menționat că în perioada de tranziție de la directorul nominal Manic la directorul nominal Paveliu, depozitele, constituite de Manic au fost doar prelungite, fără a fi schimbate condițiile, semnate anterior de Manic. Mai mult, următorul director, dl Paveliu, și-a suprapus semnătura pe toate aceste acte;

- dl Manic a executat funcția de director nominal de la fondarea ATRIUM și până în 2006, când a decis să se mute cu traiul în SUA. În acest moment, proprietarul ATRIUM a decis să-l schimbe pe Sergiu Manic cu Paveliu Răzvan. Schimbarea directorilor în alte jurisdicții ca, de exemplu, în Lituania, Aizkraukles Banka, care nu necesită apostilarea documentelor, s-a produs operativ și dl Paveliu a preluat directoratul ATRIUM în timp scurt. În Republica Moldova însă procedura a durat mai mult, fiind prelungită și de erorile, comise în procesul apostilării, despre care urma să relateze martorul Călin Corjan, neadmis să mărturisească;

- urgentarea substituirii directorului nominal Manic cu dl Paveliu, cumnatul dlui Țopa, era în interesul dlui Țopa, care făcea tot posibilul pentru a reduce perioada de tranziție și a-l înlocui cât mai repede pe dl Manic cu dl Paveliu. Tărăgănările cu documentele în Moldova, nu și în alte jurisdicții, unde schimbarea s-a produs operativ, nu au avut loc din vina dlui Țopa. Dl Paveliu este directorul ATRIUM până în prezent. Preluând activitatea ATRIUM, dl Paveliu și-a suprapus semnăturile pe documentele ATRIUM, preluând și cele semnate sau autorizate de a fi semnate de către dl Manic;

- pentru perioada de tranziție, adică, până la înregistrarea semnăturilor dlui Paveliu la Victoriabank, întru asigurarea continuității activității ATRIUM, Țopa și Manic au convenit să-i folosească și în continuare semnătura primului. Această înțelegere este parte componentă a dosarului și este confirmată și prin mărturiile lui Manic. Mai mult, chiar martorul Manic confirmă că i-a lăsat proprietarului companiei foi semnate în blank, dar și alte multiple forme de rezolvare cu semnătura în Moldova atât timp cât dl Manic era în SUA. Martorii apărării, neadmiși de judecător, urmau să probeze semnarea documentelor

ATRIUM de către dl Manic prin poștă și electronic atunci când asta se referă la activitatea ATRIUM. Reiterează că e vorba doar de rapoarte către Victoriabank și prelungirea termenului contractelor, fără modificarea condițiilor acestora;

- apărarea consideră că dl Manic a formulat pretenții față de dl Țopa în privința folosirii semnăturii și, eventual, a numelui lui în raport cu activitățile ATRIUM, pentru care tot dl Manic și-a dat consimțământul, prin acceptarea funcției de director nominal al ATRIUM. Pe lângă foi semnate în blanc, lăsate de către dl Manic dlui Țopa, fapt confirmat și de mărturisirile dlui Manic, mai erau transmise și foi prin părinții și fratele soției dlui Manic, și confirmări telefonice, și în cadrul întâlnirilor directe, de folosire a semnăturii în perioada de tranziție. Există și un document, semnat între domnii Manic și Țopa, prin care se confirmă că dl Manic nu poartă responsabilități pentru efectele apariției semnăturii lui pe documentele ATRIUM, această responsabilitate fiind doar al unicului proprietar al companiei, dl Țopa. Despre varietatea de forme, prin care se aplicau semnăturile dlui Manic în perioada de tranziție, cu cunoașterea și consimțământul acestuia, urmau să relateze martorii, interziși de instanță;

- de asemenea apărarea insistă că „prejudiciile morale pretinse” sunt rezultatul acțiunilor reclamantului, și nicidecum nu ale lui Țopa Viorel; (b) cu atât mai mult nu pot fi atribuite lui Paveliu Răzvan, care nu are absolut nici o atribuție la acest subiect, iar despre asta mărturisește chiar dl Manic; (c) dl Manic încearcă să lege prejudiciile de cheltuielile lui de transport pentru vizitarea părinților și colegilor, dar și acestea au fost parțial achitate de dl Țopa, ca și odihnele lui la Chișinău; (d) este absurd să se admită, că prejudiciu pe dosar îl constituie cheltuielile, necesare asamblării dosarului, după cum insinuează dl Manic;

- „partea vătămată” nu poate explica din ce constă suma de 350 mii lei, pe care dl Manic le invocă drept „prejudiciu moral”, deși el este obligat să-și justifice asemenea gen de pretenții. Probabil, suma dată este ajustată valorii, care s-ar încadra aritmetic în „daune în proporții deosebit de mari”, deși prejudiciul moral nu poate fi nicidecum atribuit acestora;

- pretențiile au fost formulate în cadrul anchetei peste șapte luni de la pornirea acesteia. De „prejudicii”, chiar și unele inventate, cum sunt cele din dosarul în cauză, a fost nevoie pentru a justifica trimiterea dosarului în judecată, deoarece fără o aparență a unei pretenții materiale dosarul nu putea fi deferit instanței, fiind formulată la a opta lună, o „acțiune civilă”, indiferent cât de plauzibilă aceasta;

- legat de infracțiunile imputate domnilor Țopa și Paveliu, acestea nu pot atrage cauzarea unor prejudicii morale sau patrimoniale unei persoane fizice, dat fiind faptul că prin definiție ele nu presupun existența unei părți vătămate. În același timp, argumentele invocate de Manic, în opinia apărării, se combat prin starea reală de lucruri, deoarece el invocă ca temei insinuarea că reputația i-a fost știrbită și nu s-a putut angaja pe teritoriul Republicii Moldova, însă, totodată, confirmă și faptul că s-a stabilit cu traiul în SUA, unde lucrează, ceea ce, de fapt, presupune că Manic nici nu avea cum să se angajeze în Moldova, atât timp cât locuiește peste hotare. Or, chiar de pe site-ul companiei, unde activează dl

Manic, se certifică faptul că Manic era angajat și nu suportă impedimente în această privință (se anexează). Astfel, Manic nu poate pretinde despăgubiri morale atât timp cât un atare prejudiciu nici teoretic nu poate exista. Cât privește presupusele cheltuieli pentru asistența juridică, este important ca instanța să aprecieze dacă aceasta a fost necesară, atât timp cât „victimizarea” dlui Manic s-a produs intenționat, iar el nu poate avea în cadrul acestui proces decât statut procesual de martor, și niciunul altul;

- martorii acuzării, în opinia apărării, au avut un caracter formal, fiind prezenți doar pentru a simula apariția martorilor ce susțin afirmațiile absurde și inconsistente ale acuzării. Contrar acestui plan, martorii acuzării fie au susținut cele relatate mai sus, fie s-au arătat necunoscători, fiind incapabili să contribuie mărturii relevante cauzei. Mai mult ca atât, unii martori, în fața judecății, nu-și puteau aminti circumstanțele, pe care le-au „relatat” în cadrul anchetei, iar judecătorul a interzis confruntarea acestor mărturii, respingând și audierea celorlalți martori ai acuzării, asupra cărora a insistat apărarea;

- rechizitoriul enumeră o listă de martori (Corneliu Popovici, Maria Suruceanu, Cornelius Gâscă, Mihai Ciobanu, Alexandru Cumatrenco, Ludmila Vangheli, Vladimir Morari), mărturiile cărora fie contrazic concluziile procurorului, fie sunt în mod vădit irelevante cauzei, însă prima instanță a inclus acești martori în sentința sa, dar nu a ținut cont de faptul că declarațiile lor nu atestă elementele vreunei componente de infracțiuni, după cum nu confirmă vinovăția lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan în săvârșirea faptelor imputate;

- martorii apărării nu au fost admiși, excepție constituie doar primii doi dintr-o listă importantă. Nu au fost admiși nici martorii, chemați de apărare, care anterior au depus depoziții în cadrul anchetei, deși judecătorul este obligat să elucideze și să permită elucidarea tuturor circumstanțelor;

- audierea repetată a martorului Manic este un subiect de importanță deosebită, deoarece la prima lui audiere a lipsit avocatul apărării cu lista întrebărilor; în cadrul acelei audieri s-au stabilit mai multe inconsistențe vădite, ce subminează credibilitatea mai multor mărturii și ale autorului acestora; pentru dosar e crucială confruntarea mărturiilor dlui Manic cu mărturiile celorlalți martori, dar și cu propriile declarații scrise ale dlui Manic. Judecătorul a respins audierea repetată a martorului Manic, ceea ce e un arbitrar judiciar și o violare grosolană a Codului de Procedură Penală;

- rechizitoriul reprezintă o tentativă de prezentare a activității ordinare a companiei ATRIUM drept activitate infracțională; și inserții din mărturiile colaboratorilor Victoriabank (Corneliu Popovici, Maria Suruceanu, Cornelius Gâscă, Mihai Ciobanu, Alexandru Cumatrenco, Ludmila Vangheli) și ale dlui Vladimir Morari, care fie contrazic concluziile procurorului, fie nu aduc nici o relevanță cazului;

- este de menționat și un alt element procedural important: (a) procurorul Popenco trimite dosarul în judecată, în mod repetat menționând că „persoane neautorizate” au falsificat semnăturile lui Sergiu Manic și au reprezentat compania ATRIUM; (b) procurorul Popenco probează grafologic că unele semnături nu sunt executate de către Sergiu Manic; (c) însă nu numai că nu demonstrează, dar nici nu explică cine, fizic, a aplicat acele

semnături. Domnul procuror stabilește că unele semnături nu sunt ale dlui Manic, însă ale cui sunt, ca să fie finalizată ancheta. Acest element nu este relevant pentru cauză, deoarece dl Manic a împuternicit folosirea semnăturii lui, însă el arată modul în care s-a „condus” și „finalizat” urmărirea penală;

- în privința articolelor Codului Penal, invocate în mod arbitrar, remarcă apărătorul că este absurd ca depozitele unei companii la bancă să fie tratate ca „spălări de bani”, conform art. 243, cu atât mai mult că proveniența banilor este incontestabil legală; este absurd să se opereze cu art. 361 atunci când se invocă „prejudicii morale”, chiar și acestea inventate, deoarece această categorie de daune nici teoretic nu poate determina articole din Codul Penal; este absurd să se invoce „complicitatea” conform art. 42,, deoarece dl Paveliu nu a avut nici o atribuție la cele relatate în Rechizitoriu până a deveni director al ATRIUM, iar ulterior a activat în această calitate cu toate drepturile ce reies din funcția de director. Nici un capăt de acuzare sau afirmație a procurorului nu-și găsește confirmarea, majoritatea afirmațiilor procurorului fiind în conflict ireconciliabil;

- cauza dată nu poate fi judecată, din lipsa substanței, subiectului, obiectului, pretențiilor ce ar putea avea caracter penal, daunelor inexistente și altor elemente constituante ale unui dosar penal;

- urmărirea penală a fost condusă de un organ fără competență pentru articolele invocate CCCEC, dosarul a fost deferit instanței, fără competență teritorială (atât Țopa Viorel, cât și Paveliu Răzvan sunt domiciliați în sectorul Centru al Chișinăului, și nu Buiucani); dosarul a fost atribuit, prin încălcarea procedurii de distribuție aleatorie;

- compunerea instanței cu încălcarea principiilor imparțialității și obiectivității, fiind documentate abateri disciplinare și penale în conduita magistratului Pavliuc. Asupra acestor abateri au fost depuse plângeri corespunzătoare și pe marginea lor au fost inițiate proceduri de recuzare, care, cu regret, nu s-au soldat cu succes. Însă circumstanțele, atestate în cererile de recuzare, de atragere la răspundere penală, de atragere la răspundere disciplinară a judecătorului vizat, cu toate că s-au confirmat, nu au fost luate în considerație nici de judecătorii abilitați cu prerogativa de examinare a recuzărilor, nici de Inspekția Judiciară, și nici de Procuratura Generală;

- a fost utilizată și instituția strămutării judecării cauzei la o altă instanță, dat fiind existența premiselor reale care demonstau imposibilitatea beneficierii de către V. Țopa și R. Paveliu de un proces echitabil;

- un prim argument se referă la faptul că în cauza penală au fost atrași doi avocați ce acordau asistență juridică garantată de stat, în pofida faptului că ambii inculpați sunt reprezentanți și asistați de doi apărători desemnați personal de ei;

- în acea perioadă, judecătorul Pavliuc a admis cererea apărării de a fi audiați șapte martori, după cum s-au expus și mai sus, însă, după înlăturarea apărătorilor din oficiu, magistratul respingând cererea apărării de citare repetată a martorilor care nu se prezentau;

- astfel, pentru citarea a 4 persoane s-a solicitat concursul instanței de judecată. Prima instanță a admis această cerere și a eliberat apărării citații. Apărarea a expediat

aceste citații destinatarilor prin intermediul poștei. Din motivul că ședințele de judecată erau numite la un interval foarte scurt (câteva zile), nu se reușea nici citarea persoanelor și nici restituirea avizelor de recepție, împrejurări în care nu se putea constata intenția persoanelor de a se eschiva de la prezentarea în ședința de judecată. Pentru a remedia situația, apărarea a solicitat citarea repetată a martorilor cu numirea ședinței peste un interval de timp mai mare, fapt ce a fost efectuat;

- în ședința de judecată din data de 29 iunie 2016, apărarea a prezentat dovada expedierii citațiilor către martori, precum și a extrasului de pe site-ul oficial al Poștei Moldovei, prin care se atesta că citațiile se aflau în oficiile de distribuție de la domiciliile martorilor și că acestea încă nu fuseseră livrate. În pofida acestor împrejurări, prima instanță a anulat dreptul apărării de a prezenta proba cu martori, a anulat dreptul apărării de a prezenta alte probe în vederea confirmării nevinovăției inculpaților și a declarat unipersonal, fără consultarea părților, ca fiind finisată cercetarea judecătorească, precum și a trecut la faza dezbaterilor judiciare;

- astfel prima instanță a încălcat flagrant dreptul inculpaților la apărare, i-a limitat în posibilitatea de a prezenta probe, de a audia martori, de a audia suplimentar partea vătămată, de a se expune asupra probelor din dosar administrate la etapa urmăririi penale, prin ce le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO, art.20, 21, 26 din Constituția Republicii Moldova, art.8,10,17,19, 24 din Codul de procedură penală;

- actele dosarului atestă cert că Sergiu Manic a fost „director nominal”, un administrator formal, al acestei întreprinderi, care, reieșind din statutul său și legislația țării de origine a companiei, era obligat să execute întocmai indicațiile și prescripțiile proprietarului și fondatorului, Topa Viorel. Cu toate că în textul sentinței se indică de câteva ori acest fapt, el nu se mai regăsește și în fapta ce ar fi fost constatată de instanță, ceea ce demonstrează cert că textul sentinței este contradictoriu: pe o pagină se afirmă că Manic este fondator, pe altă pagină că acesta deja doar director;

- această constatare exclude necesitatea demonstrării în continuare a lipsei vreunui temei de atragere la răspundere a celor două persoane în baza învinuirilor aduse, fiind suficient ca instanța să menționeze că învinuirea este bazată pe un neadevăr, ceea ce o obliga la încetarea procesului penal;

- cu privire la componența infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, apărarea considera că existența unei legături cauzale directe între deținerea și folosirea documentelor cu daunele în proporții mari ale drepturilor intereselor lui Sergiu Manic, legătură ce nu a fost prin nimic constatată și/sau demonstrată de acuzare. Mari lacune se regăsesc și în întrunirea la actele presupuse ale elementelor suficiente și necesare pentru ca ele să formeze definiția de „acte oficiale” în sensul penal, la care nici acuzarea și nici prima instanță nu au formulat un răspuns cert, interpretând în mod arbitrar reglementările legale. Mai mult, însăși Manic confirmă, și instanța constată, că acesta a semnat mai multe foi în alb, fără însă a stabili numărul acestora;

- în contextul, în care Sergiu Manic confirmă direct că întreprinderea „ATRIUM LIMITED” nu-i aparține și că lui nu i-a fost cauzat vreun prejudiciu material, este cert

faptul că eventuala deținere și folosire a documentelor oficiale false ale acestei companii nu putea cauza acestuia vreun prejudiciu sau daună, după cum aceste daune nu există și ele nici nu au fost demonstrate în vreun fel. De fapt, Sergiu Manic a menționat că unicul prejudiciu se rezumă la daunele morale suportate ca rezultat al asocierii numelui lui cu întreprinderea dată;

- judecătorul urma să se ghideze de conținutul art. 126 alin. (1) Cod penal și să demonstreze existența proporțiilor mari - peste 2500 unități convenționale de amendă (50000 lei), la determinarea presupuselor daune suportate de Sergiu Manic, fapt ce nu a fost realizat. Prin urmare, nu există nici această componentă de infracțiune, deoarece nici presupusa daună nu există;

- în același timp, acuzarea nu a demonstrat prin nimic că Țopa Viorel sau Paveliu Răzvan ar fi deținut și ar fi folosit documente oficiale false. Procurorul a indicat că aceste fapte ar fi fost săvârșite de cei doi acuzați, fără a menționa cine dintre ei, când, cum, în ce circumstanțe;

- cât privește acuzațiile legate de săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, nici procurorul și nici prima instanță nu au ținut cont de momentul, când a intrat în vigoare Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.190 din 26.07.2007, Monitorul Oficial 141-145/597, 07.09.2007 și nu au explicat cum poate fi instituită răspundere în baza acestei legi pentru niște presupuse fapte ce au avut loc până la intrarea în vigoare a acestei legi;

- acuzarea a ignorat, în totalitate, că infracțiunea imputată celor doi presupune, în mod obligatoriu, ca presupusele acțiuni infracționale să fi fost efectuate de către o persoană care știe ori trebuia să știe despre originea ilicită a bunurilor. Procurorul nu le-a imputat lui Țopa Viorel și nici lui Paveliu Răzvan acest calificativ, iar pe de altă parte în dosar lipsesc probe ce ar confirma și demonstra caracterul ilicit al bunurilor. Dimpotrivă, actele dosarului atestă că mijloacele bănești au fost transferate prin intermediul băncilor acreditate, acestea au fost impozitate în modul corespunzător, lipsind astfel vreo bănuială despre ilegalitatea provenienței acestora;

- cele expuse atestă cert că învinuirea adusă lui Țopa Viorel și lui Paveliu Răzvan, pe de o parte nu este prevăzută de legislația penală, iar pe de altă parte nici ceea ce s-a imputat nu se califică sub elementele componente ale infracțiunilor indicate în sentință. Apărarea atestă cert o interpretare eronată a cadrului legal în vigoare, o trunchiere a normei penale în scopul ajustării acesteia situației celor două persoane. Persoana nu poate purta răspundere pentru o faptă, care nu poate constitui o infracțiune, atât timp cât nu există venituri ilicite și nu sunt demonstrate ca atare; aceste venituri sunt adiacente unor contracte de depozit bancar, care nu au fost recunoscute nule sau ilegale; aceste depozite au fost transferate în conturile companiei ATRIUM, căreia îi aparțineau și mijloacele financiare plasate ca depozite; toate acest acțiuni fiind transparente, legale, fără ca să existe vreo persoană păgubită sau vreun prejudiciu adus vreunui interes legal sau real al unui terț. Or, urmând logica acuzării și al judecătorului, complice la aceste presupuse acțiuni, calificate ilegale, este și banca Victoriabank S.A., față de care urmează să fie

aplicate sancțiunile cuvenite, dar o atare conduită lipsește, ce ne induce concluzia lipsei încălcărilor și a componentelor de infracțiune;

- un alt aspect al ilegalității sentinței se axează pe grava eroare admisă de prima instanță este la determinarea pedepsei definitive lui Țopa Viorel, fiind aplicate prevederile art. 85 Cod penal, pe când, era instanța era obligată să aplice art.84 alin.(4) Cod penal;

- domnii Țopa Viorel și Paveliu Răzvan nu au săvârșit nici o infracțiune, iar dl Paveliu nici măcar atribuție nu are la materialele, colectate de către procuror în cadrul acestui dosar penal. Domnii Țopa Viorel ca proprietar unic și Paveliu Răzvan ca director nominal ai companiei ATRIUM au gestionat activitatea acestora în conformitate cu legislația și drepturile legale, pe care dl Țopa le deține asupra companiei ATRIUM. Asta se vede clar din materialele dosarului;

- consideră că motivările oferite de rechizitoriu și sentință sunt insuficiente, deoarece nu au fost aduse probe în susținerea acestora, ba chiar au livrat și probe ce contrazic propriile lor afirmații. Niciuna din infracțiunile, imputate domnilor Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, nu are nici o tangență cu acțiunile acestora, iar presupusele acțiuni ale inculpaților nu întrunesc elementele vreunei infracțiuni;

- în opinia apărării pretenția privind așa-zisele „daune morale” una inventată și nefondată, însă chiar dacă aceasta ar fi una plauzibilă, ea ar putea servi doar într-un proces civil, și nicidecum nu unul penal. Iar daune materiale nu au fost constatate;

- încălcările procesuale, evidențiate în acest dosar, în opinia apărării, i-au lipsit pe domnii Țopa Viorel și Paveliu Răzvan de dreptul la apărare, de dreptul de a chema martori și a solicita clarificarea circumstanțelor.

Ulterior, avocatul Dumitru Pavel în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, a înaintat o completare la cererea de apel depusă, în care a indicat aceleași solicitări, expuse în cererea de apel depusă anterior, cu invocarea motivele expuse supra.

3.2. Avocatul Iorga Emil în numele inculpatului Țopa Viorel, a solicitat casarea sentinței atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1), pct. 5), sau achitarea în baza art. 390 alin. (1) pct. 3) și p. 4) Cod de procedură penală.

În argumentarea apelului a invocat următoarele motive:

- sentința contestată este ilegală și neîntemeiată, deoarece judecarea pricinii a avut loc cu încălcarea principiul egalității armelor, al contradictorialității, instanța de judecată a făcut constatări eronate, iar soluția adoptată este una greșită și pasibilă de o casare iminentă cu rejudecarea pricinii și adoptarea unei decizii de achitare a lui Țopa Viorel, deoarece faptele incriminate acestuia nu întrunesc elementele infracțiunilor ori faptele incriminate nu sunt prevăzute de legea penală;

- în cauza penală examinată în privința lui Țopa Viorel pe ambele capete de învinuire și anume art. 361 alin. 2 lit. d) și art. 243 alin.3 lit. b) Cod penal se întrevide o singură concluzie, faptele incriminate nu întrunesc elementele componente ale infracțiunilor puse în seama clientului de către acuzatorul de stat și unica soluție care poate fi adoptată de către instanța de judecată este achitarea acestuia;

- din analiza sumară a probelor examinate în cadrul ședințelor de judecată se constată, că lipsește elementul intenționat la săvârșirea infracțiunilor incriminate, lipsește scopul inerent și necesar pentru dovedirea faptei de spălare de bani, nu a fost demonstrat noțiunea de venituri ilicite aplicabile speței judecate, lipsește cauzarea de prejudicii, indiferent de proporții, raportate la careva persoane juridice sau fizice sau statului;

- în special, proba cu martori dovedește unicul lucru și anume că proprietarul întreprinderii ATRIUM LIMITED a fost și este Țopa Viorel, este persoana care a gestionat întreprinderea prin intermediul interpușilor săi fapt demonstrat prin depozitiile lui Manic Sergiu, Popovici Corneliu, Gîscă Corneliu, Ciobanu Mihai și Cumatrenco Alexandru;

- depozitiile așa-zisei părții vătămate sunt tendențioase și urmează a fi apreciate critic în partea în care el susține că acesta nu a participat la gestionarea întreprinderii după anul 2004, ori se conturează și o contradicție clară mai ales cu referire la faptul că acesta nu a cunoscut despre procurările întreprinderii și despre conturile sau depozitele bancare deschise pe numele acesteia fără concursul său, ori acesta a menționat expres despre transmiterea unor foi semnate în alb inculpatului. Au fost sau nu în alb aceste foi, câte foi au fost transmise, la care perioade și de câte ori rămâne a fi o întrebare deschisă, care este trecută sub tăcere atât de către Manic cât și de către acuzarea de stat, mai ales prin prisma vizitelor inopinate ale lui Manic în Republica Moldova, precum și ținând cont și de posibilitatea transmiterii de acte și de peste hotarele RM, ținând cont și de faptul că Manic a admis tacit tolerarea situației de conducător al ATRIUM LIMITED, ori acesta nu a întreprins care acțiuni exprese de a descinde de la conducerea acesteia manifestate prin cereri sau declarații scrise determinate de faptul că Manic nu este o persoană întâmplătoare în sistemul bancar, dar un profesionist de rang înalt, deținând anterior funcția de vicepreședinte de banca. Cert este din mărturiile acestuia că proprietarul întreprinderii este inculpatul Țopa V.;

- noțiunile precum veniturile ilicite sau scopul nu au fost dovedite de către acuzatorul de stat, mai mult decât atât tranzacțiile cu sursele financiare au avut loc în RM, bani au fost aduși în țară, bani care au sporit beneficiul economiei naționale dar și a instituției bancare unde au fost depozitați;

- cu referire la aceste tranzacții și raporturile dintre ATRIUM, banca și persoanele implicate, este vorba de relații pur civile, lipsește prejudiciul penal care ar fi fost cauzat persoanelor fizice sau juridice, statului sau altor drepturi și interese ocrotite de lege;

- poziția clientului său urmează a fi analizată prin prisma prevederilor art. 8 Cod de procedură penală ori concluziile acuzării cu privire la vinovăția lui Țopa Viorel sunt total eronate, ori dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile Cod de procedură penală se tratează în favoarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, au fost admise apelurile declarate de avocatul Dumitru Pavel în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și de avocatul Iorga Emil în numele inculpatului Țopa Viorel, casată parțial sentința atacată, inclusiv în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală,

în partea stabilirii pedepsei definitive lui Țopa Viorel, pronunțând o nouă hotărâre în această parte, prin care:

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, lui Țopa Viorel i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, a fost adăugat parțial la pedeapsa stabilită prin prezenta decizie partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 ianuarie 2012, stabilindu-i-se lui Țopa Viorel pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 15 (cincisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea stabilită lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, se va calcula din data reținerii.

În rest sentința atacată a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției **inculpatului Țopa Viorel** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 42 alin. (3), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *organizarea și dirijarea deținerii, folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei fizice sau juridice* și art. 42 alin. (3), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *organizarea și dirijarea spălării banilor săvârșită prin convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționa și utiliza bunurile care constituie venituri ilicite, în proporții deosebit de mari; și vinovăția inculpatului Paveliu Răzvan* în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *contribuirea la deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei fizice sau juridice* și art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *contribuirea la spălarea banilor săvârșită prin acordarea de asistență ajutor și sfaturi la convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționa și utiliza bunurile care constituie venituri ilicite, în proporții deosebit de mari.*

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpaților este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor reținute în sarcina lor rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

5.1. Astfel, verificând argumentele invocate în cererile de apel depuse, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acestea sunt nefondate fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

Prin urmare, a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea apărării privind achitarea inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor și că fapta nu este prevăzută de legea penală, or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

5.2. În această ordine de idei, instanța de apel a notificat elementele constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal și a reținut ca plauzibilă concluzia primei instanțe potrivit căreia, în speță este constatat cu certitudine că obiectul material al infracțiunii îl constituie documentele care au fost deținute și folosite de Țopa Viorel și Paveliu Răzvan în scopul de a deschide conturi de depozit din numele companiei ATRIUM LIMITED la BC „Victoriabank” S.A.

Astfel, obiect al infracțiunii comise de Țopa Viorel și Paveliu Răzvan îl constituie următoarele documente, după cum urmează: procura din 15 aprilie 2009 (1 semnătură); cererea de deschidere a contului de depozit USD din 29 decembrie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 06 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 09 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 31 martie 2009 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături); - deposit Agreement REF.DVAL-MDL-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 09.02.2008 (2 semnături); request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (2 semnături); request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); request to open an account din 06.05.2008 pentru contul XXXXX (1 semnătură); contract de cont curent bancar nr. 2251/251 din 14.05.2008 (1 semnătură); additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); request to open an account din 28.03.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 19.03.2008 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 26.12.2006 (3 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 26.12.2006 (3 semnături); chestionarul prezentat la BC „Victoriabank” SA de către Sergiu Manic (1 semnătură); scrisoarea nr. 04-09/350 din 26.12.2005 (1 semnătură); informația către BC „Victoriabank” SA de la ATRIUM LIMITED (1 semnătură); scrisoarea nr. 0040/1-A-08 din 17.01.2008 (1 semnătură); scrisoarea nr. 1418-A din 14.12.2006 (1 semnătură); deposit Agreement

REF.DVAL-USD-XXXXX din 29.12.2008; deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 30.03.2009; deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 02.03.2009; request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX; request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX.

Așadar, instanța de apel a apreciat critic argumentul apărării, precum că mari lacune se regăsesc în întrunirea la actele presupuse falsificate a elementelor suficiente și necesare pentru ca ele să formeze definiția de „acte oficiale”, în sens penal, la care nici acuzarea nici prima instanță nu au formulat un răspuns cert, interpretând în mod arbitrar reglementările legale.

Or, legiuitorul indică că documentele care emană de la particulari trebuie considerate documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite.

La fel, a fost stabilit cu certitudine că, Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au realizat latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, or, potrivit Raportului de expertiză nr. 432-435 din 24 februarie 2010, întocmit de către experții Centrului Național de Expertize Judiciare, precum și Raportul de expertiză nr. 475/476 din 01 martie 2010 întocmit de către experții Centrului Național de Expertize Judiciare a fost constatat că, semnăturile din numele cet. Sergiu Manic în următoarele documente: procura din 15 aprilie 2009 (1 semnătură); cererea de deschidere a contului de depozit USD din 29 decembrie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 06 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 09 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 31 martie 2009 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-MDL-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 09.02.2008 (2 semnături), Request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (2 semnături); Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul XXXXX (1 semnătură); contract de cont curent bancar nr. 2251/251 din 14.05.2008 (1 semnătură); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); Request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 28.03.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 19.03.2008 (2 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-2 din 26.12.2006 (3 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 26.12.2006 (3 semnături); Chestionarul prezentat la BC „Victoriabank” S.A. de către Sergiu Manic (1 semnătură); scrisoarea nr. 04-09/350 din

26.12.2005 (1 semnătură); informația către BC „Victoriabank” SA de la ATRIUM LIMITED (1 semnătură); scrisoarea nr. 0040/1-A-08 din 17.01.2008 (1 semnătură); scrisoarea nr. 1418-A din 14.12.2006 (1 semnătură); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 29.12.2008; Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 30.03.2009; Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 02.03.2009; Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX; Request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX, nu au fost executate de către Sergiu Manic, ci de către o altă persoană (f. d. 133-141, 143-149, Vol. II).

Concluzii care vin în coroborare cu declarațiile părții vătămate Manic Sergiu, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată, a confirmat că l-a rugat pe Viorel Țopa de a fi scos din directoratul companiei ATRIUM LIMITED încă în anul 2004. Țopa Viorel în anul 2006 a comunicat lui Sergiu Manic că a fost scos din directoratul companiei ATRIUM LIMITED în locul acestuia fiind desemnat Paveliu Răzvan (f.d. 196-201 Vol. VIII), însă de facto Viorel Țopa și Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine că Sergiu Manic lipsește din țară au deținut documentele oficiale mai sus enunțate folosindu-le în scopul deschiderii conturilor din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., cunoscând cu certitudine că semnătura de pe actele sus-menționate nu îi aparține lui Sergiu Manic.

Totodată, instanța de apel a considerat că, prima instanță întemeiat a reținut, că faptul deținerii și folosirii documentelor oficiale false de către Țopa Viorel și Paveliu Răzvan se confirmă prin declarațiile martorilor: Corneliu Popovici, Mihail Ciobanu, Alexandru Cumatrenco și Oleg Sajin, potrivit cărora compania „ATRIUM LIMITED” era tutelată de Țopa Viorel, care dirija și organiza operațiunile efectuate de compania „ATRIUM LIMITED” ce vizează deschiderea/închiderea conturilor, transferul, convertirea sumelor de bani, iar Paveliu Răzvan prezenta setul de documente pentru efectuarea operațiunilor necesare, nimeni din personalul băncii nu invoca careva nereguli din partea companiei „ATRIUM LIMITED”, deoarece cunoșteau că este tutelată de Țopa Viorel.

Mai mult ca atât, instanța de apel a conchis că nu există temei de apreciere critică a declarațiilor părții vătămate cât și a martorilor audiați în primă instanță, or, declarațiile oferite în prima instanță corespund cu declarațiile date în cadrul urmăririi penale și coroborează cu celelalte probe prezentate și verificate în cadrul cercetării judecătorești. Atât partea vătămată cât și martorii audiați au fost preveniți de răspunderea penală pentru darea declarațiilor intenționat false, și prin urmare, nu există temei de a aprecia critic aceste declarații oferite sub jurământ.

În acest context, instanța de apel a respins alegațiile apărării potrivit cărora acuzarea nu a demonstrat că Țopa Viorel și Paveliu Răzvan ar fi deținut și folosit documente oficiale false, or, atât Țopa Viorel, cât și Paveliu Răzvan cunoșteau cu certitudine că dețineau și foloseau documente oficiale false, or, atât partea apărării cât și toți martorii audiați în cadrul instanței de judecată confirmă fără echivoc că Sergiu Manic era plecat la studii în SUA din anul 2004, iar Țopa Viorel gestiona compania off-shore „ATRIUM LIMITED”, deși potrivit materialelor cauzei cercetate în cadrul ședinței de judecată rezultă expres că nu avea careva împuterniciri, iar Paveliu Răzvan la indicația lui Țopa Viorel a contribuit la

gestionarea companiei sus-menționate, de asemenea neavând careva împuterniciri, prin deținerea și folosirea documentelor oficiale care constituie obiect al cauzei penale, falsitatea căror este stabilită prin Raportul de expertiză nr. 432-435 din 24 februarie 2010 întocmit de către experții Centrului Național de Expertize Judiciare, și, Raportul de expertiză nr. 475/476 din 01 martie 2010 (f. d. 133 - 141, 143 -149, Vol. II).

Astfel raportând prevederile legiuitorului la circumstanțele cauzei, prima instanță a stabilit cu certitudine faptul că Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au acționat cu intenție directă la deținerea și folosirea documentelor oficiale false mai sus menționate, fapt ce se confirmă prin declarațiile părții vătămate Sergiu Manic care a comunicat că încă în anul 2004 i-a solicitat lui Țopa Viorel să îl scoată din directoratul companiei „ATRIUM LIMITED”, ultimul comunicându-i că a fost înlocuit cu Paveliu Răzvan, însă de facto Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, cunoscând cu certitudine că Sergiu Manic lipsește din țară au deținut și folosit documentele oficiale mai sus enunțate folosindu-le în scopul deschiderii conturilor din numele companiei „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A., în interes material, cunoscând cu certitudine că semnătura de pe actele sus-menționate nu îi aparține lui Sergiu Manic, de altfel, directorul companiei „ATRIUM LIMITED” a fost înlocuit abia la 29 decembrie 2009, fapt ce se confirmă prin certificatul de autorizarea a semnăturilor din data de 29 decembrie 2009 (f.d. 88 – 89, Vol. III), deși Sergiu Manic a înaintat cererea privind demisia sa din funcția de director la data de 29 martie 2006 (f. d. 118 - 114 Vol. II).

Mai mult decât atât, intenția inculpaților Țopa Viorel și a lui Paveliu Răzvan de a deține și folosi documentele oficiale false obiect al speței date se mai confirmă prin declarațiile martorului Popovici Corneliu, care a comunicat că cunoaște că conducătorul oficial al companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” era Sergiu Manic, însă neoficial era Țopa Viorel, care personal l-a rugat să țină dosarul companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la el în safeu.

Nu în ultimul rând, faptul deținerii dosarului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în safeul lui Corneliu Popovici la cererea lui Țopa Viorel se mai confirmă prin declarațiile martorilor Maria Suruceanu și Mihail Ciobanu.

Instanța de apel a notat că lipsesc careva dubii sau incertitudini care ar putea pune la îndoială circumstanțele constatate de prima instanță, iar vinovăția inculpaților de comiterea faptelor imputate și-a găsit deplină confirmare, situație care exclude careva dubii și neclarități.

5.3. Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanța de apel a notificat elemente constitutive ale infracțiunii imputate, precum și art.3 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nr. 308 din 22.12.2017, și în această ordine de idei a reținut că, s-a constatat cu certitudine că Țopa Viorel prin acțiunile sale intenționate a organizat și a dirijat deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei, iar Paveliu Răzvan, prin acțiunile sale intenționate, a contribuit la deținerea și folosirea documentelor oficiale false,

care acordă drepturi prin ce a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege a persoanei fizice.

A fost reținută ca plauzibilă concluzia primei instanțe potrivit căreia, conturile companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” în BC „Victoriabank” S.A. au fost deschise și gestionate de Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, care sunt persoane neautorizate, folosindu-se de documente oficiale false. Suplinirea conturilor companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” s-a efectuat cu mijloace financiare provenite din activități ilicite, ca urmare a folosirii și prezentării unor documente false de către Țopa Viorel și Paveliu Răzvan.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a stabilit cert că obiectul infracțiunii imputate îl reprezintă mijloace financiare provenite din activitățile ilicite, ca urmare a folosirii și prezentării unor documente false de către Viorel Țopa și Paveliu Răzvan.

La fel, în acțiunile inculpaților este întrunită și latura obiectivă a infracțiunii de spălare de bani, confirmată prin declarațiile martorilor: Corneliu Popovici, Maria Suruceanu, Mihail Ciobanu, Alexandru Cumatrenco, Ludmila Vangheli și Oleg Sajin, care au comunicat că compania off-shore „ATRIUM LIMITED” era tutelată de Țopa Viorel, deși cunoșteau că director al companiei era Sergiu Manic, iar documentele cu privire la deschiderea conturilor și efectuarea altor tranzacții erau aduse de Paveliu Răzvan.

5.4. Instanța de apel a apreciat critic alegația apărării, precum că compania off-shore „ATRIUM LIMITED” aparține lui Țopa Viorel care este fondatorul și unicul proprietar al firmei și că compania a activat exclusiv în interesul și sub gestionarea exclusivă a lui Țopa Viorel, or potrivit actelor de constituire a companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” se confirmă că Sergiu Manic a fost numit în calitate de prim-director al companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” (f.d. 40-95 Vol. I, f. d. 245-246 Vol. II).

Mai mult decât atât, la pct. 8, 9 și 12 din copia răspunsului companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la ancheta BC „Victoriabank” S.A. anexă la scrisoarea nr. VM-123 din 12 iunie 2006, este indicat că unica persoană care acționează în numele și din contul proprietarului companiei „ATRIUM LIMITED”, este Sergiu Manic, care este și unicul director al acestei companii. Potrivit pct. 10 al aceluiași răspuns la data perfectării anchetei nu există alte persoane, care acționează în comun cu „ATRIUM LIMITED” (f.d. 102 - 106 Vol. I).

Cu privire la argumentele apelantului, precum că Țopa Viorel este directorul nominal al companiei, iar Sergiu Manic și Paveliu Răzvan erau obligați de a exercita indicațiile acestuia, instanța de judecată le-a apreciat critic, or, potrivit actelor de constituire a companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” se confirmă că Sergiu Manic a fost numit în calitate de prim-director al companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” la 05 noiembrie 2002 (f. d. 40 - 95 Vol. I, f. d. 245 - 246 Vol. II), iar prin decizia acționarilor din 29 decembrie 2009 a fost aprobat Paveliu Răzvan în calitate de unic director al companiei „ATRIUM LIMITED” (f. d. 86-94 Vol. III).

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a conchis că apărarea nu a prezentat probe veridice și pertinente, care ar certifica faptul

deținerii de către Țopa Viorel a funcției de director nominal, or, faptul că Sergiu Manic și alți martori indică că Țopa Viorel a fi directorul companiei nu constituie o probă pertinentă, care ar confirma acest fapt, partea apărării ne prezentând careva probe scrise, care ar confirma circumstanțele invocate în acest sens, având la dispoziție o perioadă lungă de timp pentru a-și pregăti poziția.

Mai mult ca atât, faptul lipsei unor împuterniciri a lui Țopa Viorel în privința companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” se confirmă și prin declarațiile martorilor Corneliu Popovici, Maria Suruceanu, Mihai Ciobanu, Alexandru Cumatenco și, Ludmila Vangheli, care au confirmat că cunosc că directorul companiei off-shore „ATRIUM LIMITED” era Sergiu Manic, însă neoficial se pretindea a fi Țopa Viorel, care se ocupa de gestionarea activității companiei, era acceptat de toți colaboratorii băncii în calitatea de reprezentant al companiei off-shore „ATRIUM LIMITED”, deoarece era un om de afaceri apreciat și acționar la BC „Victoriabank” S.A..

Totodată, faptul că Sergiu Manic nu a înaintat pretenții scrise sau verbale față de Țopa Viorel cu privire la deținerea și folosirea de către ultimul a documentelor oficiale cu semnătura acestuia falsă nu constituie temei de absolvire de răspundere a lui Țopa Viorel și a lui Paveliu Răzvan, or, prin acțiunile acestora au fost lezate relațiile sociale cu privire la circulația legală a documentelor oficiale, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, precum și relațiile sociale cu privire la sursa și proveniența licită, precum și la circulația corectă în operațiunile financiare a mijloacelor bănești sau a veniturilor.

5.5. La fel, instanța de apel a considerat nefondate argumentele apărării, precum că, urgentarea substituirii directorului Manic Sergiu cu Paveliu Răzvan, era în interesul lui Țopa Viorel, care a făcut tot posibilul pentru a reduce perioada de tranziție și de a-l înlocui cât mai repede, iar pentru perioada de tranziție întru asigurarea continuității activității „ATRIUM LIMITED”, Țopa Viorel și Manic Sergiu au convenit să-i folosească și în continuare semnătura primului, or, cererea de demisie din directoratul companiei „ATRIUM LIMITED” a fost depusă de Sergiu Manic la data de 29 martie 2006 (f. d. 118-114 Vol. II), însă de facto schimbarea a avut loc la data de 29 decembrie 2009 (f.d. 86 - 98 Vol. III), perioadă în care Țopa Viorel în complicitate cu Paveliu Răzvan au deținut și folosit documente oficiale care conțineau semnătura falsificată a lui Sergiu Manic, despre care fapt aceștia cunoșteau, drept urmare Țopa Viorel prin acțiunile sale intenționate a organizat și a dirijat comiterea convertirii și transferului bunurilor în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, achiziționarea și utilizarea bunurilor care constituie venituri ilicite și anume a mijloacelor bănești în mărime de 840 946,70 MDL, ceea ce reprezintă proporții deosebit de mari, de către o persoană care știa că aceste bunuri constituie venituri ilicite, iar Paveliu Răzvan prin acțiunile sale intenționate a contribuit prin acordare de mijloace și prestare de informații la comiterea convertirii, transferului bunurilor în proporții deosebit de mari de către o persoană care știa că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, la achiziționarea și utilizarea bunurilor și anume a mijloacelor bănești în mărime de 840 946,70 MDL, ceea ce

reprezintă proporții deosebit de mari, de către o persoană care știa că acestea constituie venituri ilicite.

De asemenea, nu a fost reținut ca plauzibil nici argumentul apelantului, precum că Sergiu Manic a lăsat proprietarului companiei foi semnate în blanc, or, potrivit Raportul de expertiză nr. 432-435 din 24 februarie 2010 întocmit de către experții Centrului Național de Expertize Judiciare, și, Raportul de expertiză nr. 475/476 din 01 martie 2010 întocmit de către experții Centrului Național de Expertize Judiciare s-a constatat că, semnăturile din numele cet. Sergiu Manic în următoarele documente: procura din 15 aprilie 2009 (1 semnătură); cererea de deschidere a contului de depozit USD din 29 decembrie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 06 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 09 februarie 2009 (2 semnături); cerere de deschidere a contului curent în USD din 31 martie 2009 (2 semnături); deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-MDL-XXXXX din 06.05.2008 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 09.02.2008 (2 semnături), Request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (2 semnături); Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul XXXXX (1 semnătură); contract de cont curent bancar nr. 2251/251 din 14.05.2008 (1 semnătură); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 01.04.2008 (2 semnături); Request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 28.03.2008 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Request to open an account din 28.12.2006 pentru contul nr. XXXXX (1 semnătură); Additional Agreement to the Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 19.03.2008 (2 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 17.12.2007 (2 semnături), Deposit Agreement REF.DVAL-EUR-2 din 26.12.2006 (3 semnături); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-1 din 26.12.2006 (3 semnături); Chestionarul prezentat la BC „Victoriabank” S.A. de către Sergiu Manic (1 semnătură); scrisoarea nr. 04-09/350 din 26.12.2005 (1 semnătură); informația către BC „Victoriabank” SA de la ATRIUM LIMITED (1 semnătură); scrisoarea nr. 0040/1-A-08 din 17.01.2008 (1 semnătură); scrisoarea nr. 1418-A din 14.12.2006 (1 semnătură); Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 29.12.2008; Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 30.03.2009; Deposit Agreement REF.DVAL-USD-XXXXX din 02.03.2009; Request to open an account din 06.05.2008 pentru contul nr. XXXXX; Request to open an account din 14.05.2008 pentru contul nr. XXXXX, nu au fost executate de către Sergiu Manic, ci de către o altă persoană (f. d. 133-141, 143-149, Vol. II).

Astfel, s-a constatat și latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.243 Cod penal, care se caracterizează prin intenție directă, or, inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au comis infracțiunea de spălare de bani cu intenție directă, care a fost confirmată prin

materialele cauzei cercetate în cadrul ședinței de judecată și declarațiile martorilor audiați pe parcursul examinării cauzei penale.

5.6. Argumentul apelantului potrivit căruia nu au fost admiși martorii apărării și nici martorii chemați de către apărare, care anterior au depus depoziții în cadrul anchetei penale, a fost respins ca nefondat de către instanța de apel, deoarece conform materialelor cauzei penale și proceselor-verbale ale ședințelor de judecată părții apărării de asemenea i-a fost acordată posibilitatea de a prezenta probe, însă aceștia nu s-au folosit de dreptul conferit de lege, intervenind în repetate rânduri cu cereri de recuzare, strămutare, amânare prin ce facilitau tergiversarea judecării cauzei penale.

În acest sens, instanța de apel a menționat prevederile art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală și a reținut că, prima instanță a amânat de multiple ori ședința de judecată pentru a acorda termen părții apărării de a prezenta probe, și anume asigurarea prezenței martorilor din lista înaintată de aceștia, însă contrar angajamentelor asumate, avocații Ana Ursachi și Dumitru Pavel nu au întreprins nici o măsură în vederea asigurării martorilor solicitați și nici nu au prezentat careva informații oficiale care ar justifica înștiințarea acestora în ordinea stabilită de lege, fapt ce reiese din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată.

5.7. Instanța de apel a indicat că, apărarea în conținutul cererii de apel a invocat dezacordul cu pornirea urmăririi penale de către DGUP al CCCEC, și cu prelungirea termenului urmăririi penale de 28 ori, iar prima instanță a respins aceste argumente importante nemotivat.

Astfel, verificând argumentele apelantului, instanța de apel nu a constatat careva încălcări ce țin de pornirea urmăririi penale, cât și prelungirea termenului urmăririi penale și în acest sens, Colegiul penal a ținut să menționeze că în conformitate cu prevederile art. 271 alin. (7) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Potrivit ordonanței adjunctului interimar al procurorului General din data de 03 februarie 2010, a fost dispusă efectuarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2010036054 de către organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (f.d. 3, vol. I).

Totodată, faptul că la etapa urmăririi penale, termenul urmăririi penale a fost prelungit de 28 ori nu denotă existența a unor acțiuni ilegale din partea organului de urmărire penală, or, legislația procedurală permite prelungirea termenului de urmărire penală, în scopul efectuării unei investigații complete și eficiente.

Astfel, potrivit art. 252 Cod de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în judecată în condițiile legii și pentru a se stabili răspunderea acestuia.

Conform art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Potrivit prevederilor art. 259 alin. (1) Cod de procedură penală, urmărirea penală se efectuează în termen rezonabil. (2) Termenul de urmărire penală într-o cauză concretă se stabilește de către procuror prin ordonanță, ținându-se cont de criteriile de apreciere a termenului rezonabil prevăzute la art.20 alin.(2). (3) Termenul de urmărire penală fixat de procuror este obligatoriu pentru ofițerul de urmărire penală și poate fi prelungit la solicitarea acestuia. (4) În cazul în care este necesar a prelungi termenul de urmărire penală, ofițerul de urmărire penală întocmește un demers motivat în acest sens și îl prezintă procurorului înainte de expirarea termenului fixat de acesta.

5.8. Referitor la argumentul părții apărării privind pretinsa ilegalitate a desemnării unui apărător din oficiu, în pofida faptului că ambii inculpați sunt reprezentați și asistați de doi apărători desemnați personal de ei, instanța de apel a considerat că este neîntemeiat și notificând prevederile art. 70 alin.(4) Cod de Procedură Penală, jurisprudența CtEDO (hotărârea Biba v. Grecia din 26 septembrie 2000), a relevat că, la cazul dedus judecătii, se atestă că la 21.10.2014 instanța de fond a solicitat Consiliului Național de Asistență Garantată de Stat desemnarea unui avocat din oficiu pentru a apăra interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan.

În principiu, participarea obligatorie a apărătorului la procesul penal este asigurată de Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței.

Instanța de apel a subliniat că, ceea ce a determinat instanța de fond să solicite desemnarea unui avocat din oficiu a rezidat în faptul că, la ședința de judecată preconizată pentru data de 21.10.2014, apărătorul ales, avocatul Ursachi Ana, care fiind înștiințată în mod legal despre data ședinței de judecată, nu s-a prezentat din motive necunoscute, și care prin diverse acțiuni încearcă să tergiverseze examinarea cauzei penale. Așadar, anume comportamentul apărătorilor aleși a constituit motiv pentru a solicita desemnarea unui avocat din oficiu. Oricum, instanța de apel a menționat că, aceasta a fost o soluție conjuncturală și nu a însemnat că apărătorii aleși nu au putut participa în continuare la examinarea cauzei.

În afară de aceasta, instanța de apel a reținut că, solicitarea adresată Oficiului Național de Asistență Garantată de Stat de a desemna câte un avocat din oficiu pentru a apăra interesele inculpaților derivă din imperativul bunei desfășurări a procesului de judecată și pentru a nu leza dreptul la apărare, atunci când interesele justiției o cer.

5.9. Ce ține de alegația apărătorului cu privire la compunerea instanței de judecată, pe care o consideră ca fiind compusă cu încălcarea principiilor imparțialității și obiectivității, fiind prezente abateri disciplinare și chiar penale în conduita judecătorului raportor din prima instanță, instanța de apel a considerat că este nefondată și în acest sens a menționat că, partea apărării, pe parcursul examinării prezentei cauze penale, atât în cadrul ședinței primei instanțe cât și în cadrul ședinței instanței de apel a înaintat o

multitudine de cereri de recuzare care au fost examinate de către alte complete de judecată și respinse.

Respectiv, temeiuri de incompatibilitate a judecătorului, care a examinat cauza în prima instanță cât și a completului de judecată din cadrul instanței de apel nu au fost sesizate, or, prin încheierea Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018, cererea de recuzare înaintată de către apărătorul Dumitru Pavel, privind recuzarea judecătorilor Curții de Apel Chișinău - Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria, de la examinarea prezente cauzei în ordine de apel, a fost respinsă ca inadmisibilă, înaintată în mod repetat, cu rea-credință și în mod abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul și de a deruta judecata.

Mai mult decât atât, instanța de apel a menționat că, la materialele cauzei este anexată decizia Inspecției Judiciare cu privire la respingerea sesizării lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan cu privire la preținsele încălcări procedurale de către magistratul Pavliuc Ghenadie (f.d. 107-110, vol. 10), fapt ce denotă legalitatea conduitei magistratului pe parcursul examinării prezentei cauze penale, dar și deciziile Inspecției Judiciare din 07 decembrie 2018 și 11 ianuarie 2019 cu privire la respingerea sesizării lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan cu privire la preținsele încălcări procedurale de către magistrații Curții de Apel Chișinău, Teleucă Stelian, Negru Maria și Vrabii Silvia (f.d. 185-196, 207-213, vol. XIV).

Totodată, instanța de apel a relevat că, pe parcursul examinării cauzei atât în cadrul ședinței primei instanțe cât și în cadrul ședinței instanței de apel de către partea apărării au fost înaintate cereri privind strămutarea cauzei penale, care au fost respinse de către Curtea Supremă de Justiție.

5.10. Cu referire la aplicarea pedepsei penale, instanța de apel, verificând legalitatea acesteia, a conchis că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, în privința inculpatului **Paveliu Răzvan**, este corectă concluzia primei instanței privind stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare cu executarea reală, cu aplicarea prevederilor art.84 alin. (1) Cod penal, deoarece corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de personalitatea inculpatului, care nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, s-a eschivat în mod intenționat de la prezentarea în prima instanță, nu a recunoscut vinovăția, nu a conștientizat gravitatea faptelor comise, lipsa circumstanțelor atenuante și agravante.

La fel, instanța de apel a menționat că, inculpatul s-a eschivat în mod intenționat de la prezentarea și în instanța de apel, fiind anunțat în căutare, nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării

vinovatului, astfel, asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpați, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului Țopa Viorel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a individualizat pedeapsa, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de personalitatea inculpatului, care la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, s-a eschivat în mod intenționat de la prezentarea în prima instanță, nu a recunoscut vinovăția, are antecedente penale nestinse, astfel, ajungând la concluzia corectă că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare.

La fel, instanța de apel a menționat că, s-a eschivat în mod intenționat de la prezentarea și în instanța de apel, fiind anunțat în căutare, nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, astfel, asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpați, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Însă, instanța de apel a relevat că, în pofida faptului că prima instanță a aplicat în mod corect pedeapsa penală sub formă de închisoare pentru comiterea infracțiunilor imputate inculpatului Țopa Viorel, incorect a aplicat prevederile art. 85 Cod penal, și astfel în mod eronat a stabilit pedeapsa definitivă care urmează a fi executată de către inculpatul Țopa Viorel, or, în speță, fiind aplicabile prevederile art. 84 alin. (1), (4) Cod penal.

Astfel, având în vedere că prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 ianuarie 2012 Țopa Viorel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 8 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis (f.d. 100-107, vol. IV). Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2012, au fost declarate inadmisibile recursurile ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 13 ianuarie 2012, sentința fiind definitivă și irevocabilă.

Așadar, instanța de apel a considerat că pedeapsa stabilită inculpaților este una legală, echitabilă și proporțională faptelor comise.

5.11. Cu referire la alegațiile apărării, precum că prima instanță urma să aplice prescripția tragerii la răspundere penală, în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, pentru infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, instanța de apel notificând prevederile art. art. 53 lit. g), art. 60 alin. (1), lit. b), alin. (5) Cod penal, precum și art. 16 alin. (3) Cod penal, a reținut că, la caz, inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan s-au sustras de la prezentarea în ședințele de judecată, și potrivit mandatului judecătoresc din

29.09.2015, a fost dispusă anunțarea în căutare a lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, iar prin scrisoarea Comisariatului de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, instanța de judecată la data de 25 noiembrie 2016, a fost informată despre intentarea dosarelor de căutare cu nr. 2011030249 și nr. 2014030417.

Astfel, având în vedere că, inculpații se sustrag de la prezentarea în fața instanței, în conformitate cu prevederile legale nu există temei de eliberare de răspundere penală în legătură cu prescripția tragerii la răspundere penală.

5.12. Totodată, instanța de apel a menționat că, în prezenta cauză penală, avocatul Plămădeală Eduard în numele părții vătămate a înaintat o acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat prin comiterea infracțiunilor în mărime de 350 000 lei.

În acest context, instanța de apel a notificat prevederile art. 219 alin. (1), 220 alin. (2) și (3), 225 alin. (2) Cod de procedură penală, precum și art. 14 alin. (1), (2), 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) și (2), 1423 Cod Civil și a conchis că prima instanța a ajuns la concluzia corectă privind respingerea acesteia, deoarece potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar, la caz, partea vătămată/civilă Manic Sergiu nu a prezentat careva probe veridice și pertinente în sensul prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, care ar confirma cauzarea prejudiciului moral invocat.

Totodată, instanța de apel a relevat că, Procuratura Anticorupție a înaintat în procesul penal o acțiune civilă împotriva companiei „ATRIUM LIMITED” (f. d. 67-68, vol. II), și anume: în valoare de 24920931 lei cu titlu de confiscare specială în legătură cu faptul că suma dată constituie venituri ilicite, însă reieșind din considerentul că nici în rechizitoriu, nici pe parcursul examinării cauzei penale atât în prima instanță cât și în instanța de apel acuzatorul de stat nu a făcut referire la acțiunea civilă înaintată la data de 09 februarie 2010 de către Procuratura Anticorupție, instanța de apel nu s-a expus cu privire la temeinicia acesteia.

Astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță în mod corect a soluționat acțiunea civilă, nefiind necesar de a interveni în această parte.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la 29 ianuarie 2019, este atacată cu recurs ordinar de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și de avocatul acestora, Dumitru Pavel, care, invocând temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 2) - *instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33; pct. 6) - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; pct. 8) - nu au fost întrunite elementele infracțiunii; pct. 9) - inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; pct. 12) - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; pct. 15) - instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a*

drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză; pct. 16) Cod de procedură penală - norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, solicită casarea acesteia, precum și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Țopa Viorel de sub învinuirea pe art. 42 alin.(3), art. 361 alin.(2) lit. d) și art. 42 alin. (3), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor și că fapta nu este prevăzută de legea penală și de achitare a lui Paveliu Răzvan de sub învinuirea pe art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) și pe art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor și că fapta nu este prevăzută de legea penală.

În susținerea solicitărilor, recurenții invocă aceleași argumente care au fost expuse în cererea de apel și în pladoariile în instanța de apel, considerând că, instanțele de fond au încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv, prevăzut de art.13 CEDO.

Astfel, în opinia recurenților, instanța de recurs trebuie să se pronunțe asupra încălcărilor admise de instanțele de fond, și anume:

1) asupra incompatibilității judecătorilor Pavliuc Ghenadie, Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria, care prin conduita improprie au dat dovadă de lipsă evidentă de imparțialitate în această cauză și care au comis abateri grave de la garanțiile unui proces echitabil, prin încălcarea principiului egalității armelor; prin respingerea probelor; prin îngrădirea dreptului apărării în audierea martorilor; prin neadmiterea prezentării materialelor esențiale ale cauzei; prin violarea procedurii penale și comiterea de acțiuni contrare unor prevederi exprese ale legii, încălcările date formând obiectul plângerilor penale și disciplinare.

Apărarea a atras atenția asupra faptului, că în cadrul judecării cauzei în prima instanță și cea de apel, au fost înaintate cereri de recuzare, prin care s-a solicitat necesitatea recuzării judecătorilor menționați supra, considerând că instanța de recurs urmează să se pronunțe motivat asupra cererilor de recuzare înaintate de recurenți judecătorilor indicați, și să constate cert *inadmisibilitatea* participării la judecarea cauzei a magistraților acuzați de recurenți de săvârșirea infracțiunilor în raport cu cauza dată, atât timp cât faptele lor au fost deplânse procurorului și Consiliului Superior al Magistraturii.

La fel apărarea solicită ca instanța de recurs urmează să constate faptul, că mai multe cereri de recuzare, înaintate completului de judecători ai instanței de apel, au fost respinse fără examinare, în mod vădit ilegal, de aceeași judecători a căror recuzare a fost solicitată. Instanța de recurs trebuie să constate că această conduită a judecătorilor instanței de apel este în contradicție cu normele legale naționale și internaționale și ea reprezintă o violare incontestabilă a dreptului la un proces echitabil al recurenților.

În acest sens, recurenții menționează decizia Curții Constituționale din 14.12.2018, pronunțată asupra sesizării nr. 202g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 34 alin. (4) din Codul de procedură penală (competența în materie

de recuzări repetate ale instanței de judecată), depusă de partea apărării prin intermediul instanței de apel.

De asemenea, recurenții relevă că a fost solicitată recuzarea și a procurorului, însă aceasta a fost respinsă de instanță fără ca să fi fost examinată în fond, care s-a limitat doar de a o întreba pe procuror ce crede ea despre recuzare, dar fără a i se acorda părții apărării posibilitatea de a susține și expune argumentele de fapt și de drept al recuzării depuse.

În asemenea circumstanțe, recurenții consideră că, instanța de recurs are obligația să dispună anularea sentinței și deciziei contestate pe motivul pronunțării acestora de o instanță compusă cu încălcarea vădită a principiului imparțialității.

Astfel, recurenții consideră că, reieșind din cele enunțate supra, cauza penală urma să fie strămutată pentru judecare în fond de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la o altă instanță judecătorească, după cum s-a menționat în cererea de apel, dar și de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad;

2) Instanța de recurs trebuie să constate încălcări evidente ale principiului egalității armelor și ale dreptului la o procedură contradictorie, să le aprecieze ca fiind incompatibile cu elementele unui proces echitabil și să caseze hotărârile judecătorești pronunțate în cauză, menționând în acest sens ilegalitățile admise de instanțele de fond referitor la audierea martorilor acuzării și apărării.

Astfel, consideră că respingerea demersului de audiere suplimentară a martorului-victimă Manic constituie o violare a Codului de procedură penală, menționând că, la prima și unica audiere a părții vătămate a lipsit avocatul apărării cu lista întrebărilor.

Deci, în opinia apărării, instanța de apel era obligată să citeze acești martori și să-i audieze în mod corespunzător, dar prin activitatea instanței de judecată de a nu permite și asigura audierea martorilor apărării, a căror audiere a fost admisă de instanță, precum și refuzul instanței de apel de a corecta aceste omisiuni ale primei instanțe, prin respingerea cererilor apărării de a audia martorii invocați de acuzare, dar și cei prezentați de apărare, în contrapunere cu refuzul judecătorilor de a audia „partea vătămată” Manic, denotă, în opinia apărării, o încălcare a egalității armelor și lipsirea recurenților de garanțiile unui proces echitabil.

Tot la acest capitol se înscrie și interpelarea de la Victoriabank S.A. a informațiilor referitoare la depozitele Atrium Limited, în condițiile expuse în cererea anexată la dosar, având în vedere că cererea apărării a fost respinsă de instituția bancară dată, iar anterior prima instanță a admis-o în principiu, solicitând doar prezentarea dovezii de epuizare a procedurii prealabile de către apărare, ce a și fost prezentat, doar că judecătorul nu a mai pus în discuție demersul. Fiind solicitată administrarea acestei probe importante prin intermediul instanței de apel, apărarea a obținut un nou refuz nemotivat.

Astfel, acuzații au fost privați de dreptul de a face cunoștință cu materialele esențiale ale dosarului, care au rămas necunoscute atât procurorilor cât și judecătorilor.

De asemenea, partea apărării menționează că, administrarea probei „rapoartele de expertiză” în dosar s-a efectuat de către acuzare fără ca recurenții să fi avut posibilitatea de a înainta obiecții, de a recuza expertii, de a formula întrebări, deoarece expertizele s-au

efectuat până ca recurenții să fi obținut calitate procesuală în prezenta cauză. Astfel că, partea apărării a solicitat efectuarea unei expertize judiciare grafoscopice repetate în comisie, însă cererea a fost respinsă de către instanța de apel, prin ce a încălcat dreptul la egalitatea armelor și la administrarea probelor în cadrul unui dosar penal;

3) Apărarea consideră că inculpaților le-a fost încălcat dreptul la o hotărâre motivată, dreptul garantat de legislația națională, precum și de art.6 CEDO, care obligă instanțele naționale să-și motiveze deciziile, atât în cauzele civile, cât și în cele penale, fiind vorba numai despre întrebările cele mai importante pentru rezultatul procesului.

4) În opinia recurenților, în speța dată, nu au fost administrate probe pertinente, concludente, care ar dovedi incontestabil vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor imputate acestora de spălare de bani și falsul în documente oficiale și în sensul dat, invocă argumentele expuse în cererea de apel, argumente ce au fost lăsate fără nici o apreciere de instanțele de judecată.

5) Recurenții atrag atenția instanței de recurs la lipsa unei motivări asupra solicitării acestora de a fi emisă o încheiere de corectare și completare a sentinței, pe motivul că aceasta nu conține nici o referire la corpurile delictelor și soarta lor — cerere ce a fost depusă la Judecătoria Chișinău, s. Buiucani (prima instanță), iar această cerere trebuia să fie examinată până la soluționarea apelului, doar că instanța de apel a ignorat solicitarea de a remite cauza instanței competente cu emiterea soluției suplimentare, menționând că, prin demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, V. Galeru, din 09.02.2010, s-a solicitat punerea sub sechestru a conturilor bancare Atrium Limited, deschise la Victoriabank S.A., iar prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 09.02.2010, a fost admis acest demers și s-a autorizat punerea sub sechestru a conturilor bancare ale Atrium Limited deschise în Victoriabank S.A., în vederea eventualei confiscări speciale;

6) De asemenea, recurenții invocă încălcarea dreptului la un recurs efectiv, art. 13 CEDO, menționând că, în pofida faptului că am înaintat o cerere de apel motivată în fața unei instanțe competente să judece acest apel, în cadrul căruia au indicat asupra mai multor încălcări ale drepturilor recurenților, instanța de apel nu a respectat garanțiile minime ale unei instanțe abilitate cu prerogativele exercitării unui control ierarhic și nici nu s-a pronunțat motivat asupra încălcărilor indicate de recurenți. Prin aceasta, instanța de apel nu a asigurat dreptul la un recurs efectiv al recurenților, ci s-a limitat la reproducerea formală și selectivă a unor argumente din cererea de apel, fără a se pronunța motivat asupra încălcărilor deplânse în aceasta și fără a repara erorile de drept comise de prima instanță la judecarea cauzei.

În acest sens, relevă că, au înaintat și un recurs împotriva încheierii protocolare a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 4 iulie 2016, pe care au apreciat-o ca fiind emisă contrar prevederilor art. 376 din Codul de procedură penală, iar instanța de apel nu l-a examinat și nici nu s-a pronunțat asupra acestui recurs. În opinia recurenților, admiterea recursului dat atrăgea inevitabil nulitatea sentinței. Or, Curtea Supremă de Justiție

urmează să furnizeze un răspuns cert asupra recursului dat și să menționeze care este soarta lui și de ce el nu este judecat la nivel național.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Analizând materialele dosarului în raport cu argumentele recursului ordinar declarat de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul acestora, Dumitru Pavel, prin care se invocă eroarea de drept, prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală și anume, că instanța de judecată nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33, invocând incompatibilitatea judecătorilor Pavliuc Ghenadie, Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria la judecarea cauzei în instanțele de fond, precum și a procurorului, care dat dovadă de lipsă de imparțialitate evidentă în această cauză și care, prin au comis abateri grave de la garanțiile unui proces echitabil, instanța de recurs ajunge la concluzia că aceste argumente nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

În acest sens, Colegiul penal constată că argumentele recurenților privind incompatibilitatea judecătorului Pavliuc Ghenadie, care a examinat cauza în prima instanță, precum și a judecătorilor instanței de apel Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, care în mod întemeiat și legal, motivându-și soluția, s-a expus asupra acestor aspecte invocate în cererile de apel declarate de către avocații inculpaților, precum și în pledoariile apelanților, soluție care este reflectată în pct. 5.9. al prezentei decizii, astfel ajungând la concluzia că în speță nu s-a constatat eroarea de drept invocată. (f.d.90, vol. XV)

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de a menționa că, pe parcursul examinării cauzei în prima instanță partea apărării în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au înaintat multiple cereri de recuzare nu doar judecătorului Pavliuc Ghenadie, în procedura căruia se afla cauza penală spre examinare, dar și judecătorilor, care examinau cererile de recuzare, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel.

La fel, s-au înaintat și cereri de strămutare a cauzei penale de învinuirea lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan în altă instanță egală în grad, invocând lipsa de imparțialitate a judecătorilor instanțelor de fond.

În acest context, Colegiul penal relevă următoarele:

1) la 13 iunie 2013 avocatul Năstase Andrei a înaintat cerere de strămutare a cauzei penale în privința inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând competența teritorială și

imparțialitatea judecătorilor din instanța respectivă la examinarea cauzei date, care prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2013 a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată;

2) în ședința de judecată din 15 octombrie 2013 avocatul Năstase Andrei a înaintat cerere de recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie, președintelui Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, inclusiv și celorlalți judecători din Judecătoria Buiucani (f.d.100; 109-114;115-121, vol. V), care prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 17 octombrie 2013 a fost înaintată Curții de Apel Chișinău pentru examinare (f.d. 144-146, vol. V);

3) la 25 noiembrie 2013 avocatul Năstase Andrei a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Melinteanu Iurie, Lîsîi Ghenadie și Șpac Alexandru, care a fost respinsă ca neîntemeiată, prin încheierea Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2013 (f.d. 164-165, vol. V);

4) la 13 ianuarie 2014 avocatul Năstase Andrei a depus cerere de strămutare a cererii de recuzare judecătorilor Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău la judecarea cauzei penale privind învinuirea lui Paveliu Răzvan și Țopa Viorel de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42, 243 alin.(3) lit. b) și art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal de la Curtea de Apel Chișinău într-o altă instanță egală în grad, iar prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 ianuarie 2014 aceasta a fost respinsă ca fiind neîntemeiată;

5) prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2014 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de recuzare înaintată de avocatul Năstase Andrei judecătorilor Curții de Apel Chișinău, care soluționau cererea de recuzare (f.d. 19-22, vol. VI);

6) la 24 aprilie 2014 avocatul Năstase Andrei depune cerere de recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie și Judecătoriei Buiucani cu întreg corp judecătoresc (f.d.39-44, vol. VI), care prin încheierea din 03 iunie 2014 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.61-62, vol. VI);

7) în ședințele de judecată din 20 august 2014 și 28 august 2014 avocatul Năstase Andrei a înaintat cereri de recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie (f.d. 90;110, 151, vol. VI), care au fost respinse ca neîntemeiate, prin încheierile din 21 august 2014 și respectiv, din 28 august 2014 (f.d.123-124, 159, vol. VI);

8) la 11 septembrie 2014 inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au depus cerere de strămutare a dosarului privind învinuirea acestora de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând neîncrederea în imparțialitatea și independența judecătorilor din cadrul acestei instanțe, iar prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2014 a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.180-181, vol. VI);

9) în ședințele de judecată din 10 octombrie 2014, 21 octombrie 2014, 30 octombrie 2014, 03 noiembrie 2014 avocatul inculpaților, Ursachi Ana a înaintat cereri de recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie (f.d.209; 204, vol. VI; f.d. 9-10; vol. VII; f.d.46, 99, vol. VIII), fiind respinse ca neîntemeiate, prin încheierile din 10 octombrie 2014,

21 octombrie 2014, 30 octombrie 2014, 03 noiembrie 2014 (f.d.210-212, vol. VI; f.d. 11-13, 51-52, 104-105, vol. VII);

10) la 27 octombrie 2014 inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au înaintat la Curtea Supremă de Justiție cerere de strămutare a cauzei proprii penale, de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând imparțialitatea judecătorilor din cadrul acestei instanțe, care, prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2014, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată;

11) la 09 februarie 2016 avocații Ursachi Ana și Pavel Dumitru în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au înaintat la Curtea Supremă de Justiție cerere de strămutare a cauzei penale de învinuire a clienților săi, de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând imparțialitatea judecătorilor din cadrul acestei instanțe, și nemijlocit a judecătorului Pavliuc Ghenadie, care ar putea duce la soluționarea neobiectivă a cauzei (f.d.228-229, vol. VIII), care a fost respinsă ca neîntemeiată, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2016 (f.d.232-234, vol. VIII);

12) în ședința de judecată din 05 aprilie 2016 avocatul Ursachi Ana a declarat recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie (f.d.35, vol. IX), fiind respinsă ca neîntemeiată, prin încheierea din 05 aprilie 2016 (f.d.43-44, vol. IX);

13) la 11 aprilie 2016 avocatul Pavel Dumitru în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere de strămutare a cauzei penale de învinuire a clienților săi, de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând imparțialitatea tuturor judecătorilor din cadrul acestei instanțe (f.d.74-75, 129-132, vol. IX), iar la 20 aprilie 2016 Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a respins cererea de strămutare ca fiind neîntemeiată, deoarece motivele invocate de avocat sunt doar presupuneri și nu sunt confirmate prin careva probe pertinente în speța dată (f.d.155-158, vol. IX);

14) în ședința de judecată din 12 aprilie 2016 avocatul Ursachi Ana a declarat recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie (f.d.91, vol. IX), care a fost respinsă ca nefondată, prin încheierea din 12 aprilie 2016, fiind constatat faptul că cererea de recuzare a judecătorului Pavliuc Ghenadie, declarată de apărătorul Ursachi Ana a fost depusă cu rea credință, deoarece anterior a fost depusă o cerere similară (f.d.98-99 vol. IX);

15) la 13 aprilie 2016 avocatul Pavel Dumitru, nefiind prezent la ședința de judecată, a depus cerere de recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, (f.d.108-111, vol. IX), iar prin încheierea din 13 aprilie 2016 a fost respinsă ca nefondată, fiind constatat că propunerea de recuzare poartă un caracter declarativ (f.d.197-198, vol. IX);

16) la 04 iulie 2016 avocatul Pavel Dumitru a înaintat cererea de recuzare declarată de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, judecătorului Pavliuc Ghenadie, confirmată de către avocatul Pavel Dumitru cu anexe: copia plîngerii din 30 iunie 2016 adresată Procurorului General al RM privind atragerea la răspundere penală a judecătorului Pavliuc Ghenadie și copia cererii din 30 iunie 2016 adresată Consiliului Superior al Magistraturii

privind atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Pavliuc Ghenadie (f.d.54-58, 59-61, 62-63, vol. X). Prin încheierea din 04 iulie 2016 cererea de recuzare a fost respinsă ca neîntemeiată, deoarece apărarea nu a prezentat careva probe care ar confirma interesul judecătorului Pavliuc Ghenadie la examinarea cauzei, astfel că, argumentele au fost considerate ca fiind bazate pe presupuneri fără careva suport juridic (f.d.74-76, vol. X);

17) în şedinţa de judecată din 02 septembrie 2016 avocatul Pavel Dumitru din numele clienţilor săi a declarat recuzare judecătorului Pavliuc Ghenadie, pe motiv că nu a expediat recursul declarat împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de reluare a cercetării judecătoreşti, spre examinare la Curtea de Apel Chişinău (f.d.140, vol. XI), care a fost respinsă ca neîntemeiată, prin încheierea din 02 septembrie 2016, constatând că judecătorul Pavliuc Ghenadie nu a încălcat prevederile Codului de procedură penală, deoarece în condiţiile art.437 alin. (2) din Codul de procedură penală, aceste încheieri pot fi atacate cu recurs numai o dată cu sentinţa (f.d.153-155, vol. X);

18) la 14 decembrie 2016 avocatul Pavel Dumitru şi inculpaţii Țopa Viorel şi Paveliu Răzvan au înaintat cerere de recuzare judecătorului Curţii de Apel Chişinău, raportor la examinarea cauzei în ordine de apel, Teleucă Stelian, care în perioada de referinţă, indicată în rechizitoriu, a fost angajat al băncii Victoriabank SA, aflându-se în relaţii de subordine şi colegialitate cu mai mulţi figuranţi din dosar, care au statut de martori şi urmează a fi audiaţi în instanţa de apel (f.d.141-143, vol. XI), iar prin încheierea din 19 decembrie 2016 a fost respinsă ca nefondată, deoarece motivul invocat nu indică la existenţa unor prejudecăţi sau idei preconceptuate a magistratului recuzat susceptibil de a afecta imparţialitatea subiectivă. (f.d.158-161, vol. XI);

19) la 24 ianuarie 2017 avocatul Pavel Dumitru a declarat recuzare judecătorului Brînza Liubovi (f.d.170, vol. XI), care a fost respinsă ca nefondată, prin încheierea din 30 ianuarie 2017 (f.d.175-179, vol. XI);

20) cerere de recuzare datată cu 27 martie 2017 înaintată de inculpaţii Țopa Viorel şi Paveliu Răzvan şi avocatul Pavel Dumitru, judecătorului Teleucă Stelian (f.d.192-195, vol. XI), care prin încheierea din 30 martie 2017 a fost respinsă ca fiind declarativă repetat, or, motivele invocate în cererea de recuzare sunt aceleaşi şi asupra acestora instanţa s-a expus prin încheierea din 19 decembrie 2016 (f.d.236-239, vol. XI);

21) cererea de strămutare înaintată Curţii Supreme de Justiţie la 03 mai 2017 de către inculpaţii Țopa Viorel şi Paveliu Răzvan şi avocatul Pavel Dumitru, invocând existenţa suspiciunilor întemeiate în existenţa conexiunilor între mai mulţi magistraţi a Curţii de Apel Chişinău, în special a preşedintelui instanţei I. Pleşca, ceea ce va face imposibilă obţinerea unei soluţionări obiective şi complete a cauzei date la Curtea de Apel Chişinău. Prin încheierea din 10 mai 2017 a Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie a fost respinsă ca nefondată cererea de recuzare, deoarece temeiurile invocate purtau un caracter declarativ, neargumentat prin probe;

22) declaraţie de recuzare a judecătorilor Ouş Ludmila şi Teleucă Stelian, înaintată de inculpaţii Țopa Viorel şi Paveliu Răzvan şi avocatul Pavel Dumitru, la 02 iunie 2017,

invocând neîncredere totală față de magistrații recuzați (f.d.251, vol. XI), care a fost respinsă ca nefondată, prin încheierea din 08 iunie 2017 (f.d.263-266, vol. XI);

23) în ședința din 29 iunie 2017 avocatul Pavel Dumitru a înaintat recuzare judecătorilor Ouș Ludmila și Teleucă Stelian, invocând că comportamentul și prestația profesională a judecătorilor recuzați în raport cu cerințele de judecată în apel, nu inspiră încredere părții apărării, totodată, menționând și faptul că, judecătorul Teleucă Stelian anterior a activat la Victoriabank SA (f.d.2, vol. XII), care a fost respinsă ca nefondată, prin încheierea din 29 iunie 2017 (f.d.5-6, vol. XII);

24) cererea de recuzare înaintată de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul Pavel Dumitru la 20 octombrie 2017, judecătorului Teleucă Stelian (f.d.34-38, vol. XII), fiind respinsă ca vădit neîntemeiată (f.d.60-63, vol. XII);

25) la 30 noiembrie 2017 avocatul Pavel Dumitru în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a înaintat cerere de strămutare a cauzei penale de la Curtea de apel Chișinău la o altă instanță în grad cu dispunerea suspendării judecării cauzei pe perioada judecării cererii de strămutare, și sesizarea Curții Constituționale în vederea examinării constituționalității sintagmei cuprinse în art. 47 alin. (1) Cod de procedură penală „cu cel puțin 5 zile înainte de începerea cercetării judecătorești”, care la 06 decembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a fost respinsă ca fiind neîntemeiată;

26) declarație de recuzare judecătorului Ulianovschi Xenofon, înaintată de avocatul Pavel Dumitru în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, la 23 ianuarie 2018, invocând imparțialitatea judecătorului, pe motivul unei incompatibilități flagrante de ordin profesional, etic și moral, cu rigorile și principiile actului de înfăptuire a unei justiții echitabile (f.d.83, vol. XII), care prin încheierea din 30 ianuarie 2018 a fost respinsă ca nefondată (f.d.88-96, vol. XII);

27) în ședința de judecată din 06 martie 2018 avocatul Pavel Dumitru a declarat recuzare judecătorului Moscalciuc Galina (f.d. 100, vol. XII), fiind respinsă prin încheierea din 21 martie 2018 (f.d.105-106, vol. XII);

28) cereri de recuzare judecătorului Negru Maria, înaintate de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul Pavel Dumitru, la 12 iunie 2018 și 25 septembrie 2018 (f.d.157, 178-181, vol. XII), care au fost respinse, prin încheierile din 18 iunie 2018 (f.d.165-168, vol. XII) și 02 octombrie 2018;

29) în ședința de judecată din 06 noiembrie 2018 de către avocatul Pavel Dumitru în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a fost înaintată cerere de recuzare procurorului Devder Djulieta, invocând comportamentul tendențios al procurorului, care demonstrează incompatibilitatea flagrantă de ordin profesional (f.d.7-9, vol. XIV), iar prin încheierea din 06 noiembrie 2018 a fost respinsă ca nefondată (f.d.22-30, vol. XIV);

30) în aceeași ședința de judecată din 06 noiembrie 2018 avocatul Pavel Dumitru în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a declarat recuzare judecătorilor Teleucă Stelian, Negru Maria și Ouș Ludmila (f.d.16, vol. XIV), însă prin încheierea din 06 noiembrie 2018 s-a dispus inadmisibilitatea acesteia, constatându-se că cererea a fost

declarată în mod repetat, cu rea-credință și în mod abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul și a deruta judecata (f.d.22-26, vol. XIV);

31) la 09 noiembrie 2018 avocatul Pavel Dumitru și inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au declarat cerere de strămutare la Curtea Supremă de Justiție, solicitând strămutarea cauzei penale de învinuirea lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad, invocând că au întâlnit dificultăți la exercitarea drepturilor procesuale privind accesul la o instanță imparțială, o parte din judecători și procurori fiind în situații de incompatibilitate, existând circumstanțe care pun la îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor din instanța de apel, care sunt vizați în multe cauze de rezonanță, figurând în diverse investigații jurnalistice (f.d.1-10, vol. XIII). Prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2018 a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.50-51, vol. XIII);

32) în ședința de judecată din 06 decembrie 2018 avocatul Pavel Dumitru a depus cerere de recuzare judecătorilor Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria (f.d.157-160, vol. XIV), care a fost considerată inadmisibilă, deoarece a fost înaintată pe aceleași temeuri, iar la 12 decembrie 2018 ora 20:13 avocatul Pavel Dumitru a expediat prin poșta electronică aceeași cerere de recuzare a judecătorilor Teleucă Stelian, Vrabii Silvia și Negru Maria, cu anexele indicate (f.d.169;170-180, vol. XIV), care a fost depusă în ședința de judecată din 06 decembrie 2018. La 13 decembrie 2018, președintele ședinței a anunțat participanții la proces că asupra acestei cereri de recuzare, instanța prin încheiere a constatat că este inadmisibilă, depusă cu rea-credință (f.d.40, vol. XV).

Mai mult ca atât, instanța de recurs atestă și faptul că de fiecare dată când se înaintau cerere de recuzare, parveneau și cereri de amânare de pregătire a cererilor de recuzare în formă scrisă, sau de imposibilitate de examinare a cererii de recuzare în aceeași zi, sau imposibilitate a continuării ședinței de judecată după examinarea cererilor de recuzare, invocând diverse motive: aflarea în străinătate pe o perioadă îndelungată; examinarea altor cauze în alte instanțe de judecată; aflarea în concediu de odihnă anual pe o perioadă îndelungată (f.d.32, 44-45, 51, 63-69, 205,206, vol. VI; 5-6, 37-42, 54, 91, 100, 179, vol. VII; f.d. 49, vol. VIII, f.d.103, 161, 210, vol. XII)

De asemenea, Colegiul penal menționează că sesizările, plângerile depuse de avocații inculpaților Năstase Andrei și Ursachi Ana privitor la acțiunile judecătorului Pavliuc Ghenadie în adresa Consiliului Superior al Magistraturii și Procuraturii Generale (f.d.233-235, vol. VI; 37-41, 65-66, 76- 81, 91-92, vol. VII), au fost examinate și cu referire la acestea a fost întocmită de către inspectorul-judecător al Inspecției judiciare o nota informativă, în care este indicat: *„Analizând faptele constatate se ajunge la concluzia, că avocatul Năstase Andrei prin acțiunile sale urmărește scopul de a tergiversa examinarea cauzei și de a influența instanța de judecată. Toate ședințele de judecată au fost amânate din cauza lipsei avocatului Năstase A., a inculpaților și depunerii de către avocat a cererilor neîntemeiate de recuzare a judecătorului.*

Avocatul Năstase A. în timpul, când cauza se examinează în instanța de judecată, publică în presă articole, în care îl numește pe judecătorul Pavliuc Gh. cu cuvinte defăimătoare în scopul intimidării judecătorului și știrbirii imaginii justiției.”

La 23 decembrie 2014, Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat hotărârea nr.1031/34 cu privire la Nota informativă a Inspecției Judiciare pe marginea petiției avocatului Andrei Năstase referitoare la acțiunile judecătorului Ghenadie Pavliuc și sesizarea ultimului pe marginea acțiunilor unor avocați la examinarea unei cauze penale aflate în procedură, prin care a sesizat Comisia de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova referitor la acțiunile apărătorilor inculpaților, avocaților Andrei Năstase și Ana Ursachi.

Așadar, prin hotărârile menționate supra, Consiliul Superior al Magistraturii a conchis că: *„Analizând faptele constatate se ajunge la concluzia, că avocatul A. Ursachi ca și avocatul A. Năstase, prin acțiunile lor urmăresc scopul de a tergiversa examinarea cauzei și de a influența instanța de judecată. Toate ședințele de judecată, după intervenirea în proces a avocatului A. Ursachi, se amânau din cauza depunerii de către avocat a cererilor de recuzare a judecătorului neîntemeiate și neprezentarea avocatului la continuarea ședințelor, părăsirea instanței fără permisiunea președintelui ședinței.”* (f.d.82-85, vol. VIII)

Ca urmare, la 17 februarie 2015 judecătorul Pavliuc Ghenadie a declarat abținere de la judecarea cauzei penale, invocând că, acțiunile avocaților Năstase Andrei și Ursachi Ana, care reprezintă interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, au avut ca scop tergiversarea procesului, intimidarea judecătorului, știrbirea reputației magistraților și imaginii justiției, dar și amestecul în înfăptuirea justiției și amenințarea judecătorului (f.d.86, vol. VIII), însă, prin încheierea din 18 februarie 2015 declarația a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d.90-91, vol. VIII)

Ulterior, și la judecarea cauzei penale în ordine de apel după pronunțarea sentinței, au fost depuse sesizări la Consiliul Superior al Magistraturii de către inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, reprezentanți de avocatul Dumitru Pavel privind atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Teleucă Stelian, Vrabie Silvia, Negru Maria (f.d.44, 45-49, 182-185, vol. XIV), pe marginea cărora au fost adoptate decizii cu privire la respingerea sesizărilor cu nr.1104s-1406p/m din 07 decembrie 2018 și nr.1235s-1554p/m din 11 ianuarie 2019, prin care s-au respins sesizările declarate de Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, reprezentanți de avocatul Dumitru Pavel, ca neîntemeiate, deoarece în rezultatul verificării argumentelor invocate în sesizare, nu s-au stabilit careva temeiuri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către judecătorii Curții de Apel Teleucă Stelian, Vrabie Silvia, Negru Maria a abaterilor disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (f.d.188-196, 207-213, vol. XIV)

Reieșind din cele reținute supra, Colegiul penal constată că, partea apărării în persoana avocaților inculpaților în mod intenționat a tergiversa examinarea cauzei atât în prima instanță, cât și cea de apel, prin neprezentarea avocaților, angajați prin contract de către inculpați, la ședințele de judecată; înaintarea de mai multe ori a unor cereri de

recuzare bazate pe aceleași temeiuri în privința acelorași judecători, mai mult, înaintarea cererilor de recuzare repetate, identice, prin prezentarea copiilor de pe cererile de recuzare depuse anterior și asupra cărora instanțele s-au expus; înaintarea cererilor neîntemeiate de strămutare, invocând aceleași motive; declararea recursurilor împotriva încheierilor, care nu sunt susceptibile de atac, sau nu pot fi atacate cu recurs în anulare, în detrimentul obligațiunilor de asigurare a unei apărări eficiente a clienților prin prezentarea probelor care, în opinia lor, combat învinuirea.

În sensul declarării repetate a recuzărilor, instanța de recurs ține să menționeze că în decizia Curții Constituționale nr. 163 din 14 decembrie 2018, prin care s-a *declarat inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 34 alin. (4) din Codul de procedură penală (*competența în materie de recuzări repetate ale instanței de judecată*), ridicată de către dl avocat Dumitru Pavel, în dosarul nr. 1a-1875/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, Curtea Constituțională a indicat următoarele:

„...Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „instanța care soluționează cauza” din articolul 34 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Curtea observă că autorul excepției nu face trimitere la nici o normă din Constituție care garantează un drept fundamental, însă din argumentele prezentate în motivarea excepției se poate deduce, în mod rezonabil, că prevederile contestate sunt criticate prin raportare la articolul 20 din Constituție, care garantează accesul la justiție, și articolul 23, care prevede dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

Cu privire la pretinsa lipsă de previzibilitate a textului contestat, Curtea subliniază că nu există niciun dubiu rezonabil că acesta are în vedere instanța investită să judece fondul cauzei. Chiar autorul prezentei sesizări recunoaște această realitate. *Prin urmare, argumentul lipsei de previzibilitate este nefondat.*

Cu referire la susținerile autorului excepției, potrivit cărora prevederile contestate îi acordă judecătorului prerogativa de a se pronunța în fond asupra cererii prin care se solicită în mod repetat recuzarea sa, Curtea menționează că la examinarea admisibilității în principiu a cererii de recuzare instanța de judecată este limitată în a examina *doar dacă anterior nu a mai fost formulată o altă cerere de recuzare, în privința sa, pentru același caz de incompatibilitate, cu aceleași motive de fapt și de drept.*

Curtea menționează că scopul textului de lege criticat este de a asigura o protecție a tuturor justițiabililor împotriva abuzurilor de drept ale părților care au ca scop tergiversarea procesului. De altfel, reglementarea procedurii de soluționare a cererilor de recuzare, în ansamblu, reflectă preocuparea legislatorului pentru asigurarea celerității acestei proceduri, respectiv pentru soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, prin împiedicarea tergiversării acestora, în deplină concordanță cu cerințele dreptului la un proces echitabil.”

În speța dedusă judecății, judecătorii instanței de apel cărora li s-a declarat cerere de recuzare repetată pentru același caz de incompatibilitate, cu aceleași motive de fapt și de drept nu au examinat-o în fond, ci au declarat-o inadmisibilă (f.d.157-160, vol. XIV).

Însă, avocatul Dumitru Pavel, în ședința de judecată ulterioară, a prezentat copia cererii de recuzare asupra căruia instanța s-a expus la ședința anterioară, declarând-o inadmisibilă, totuși, considerând că este necesară de a fi examinată. (f.d.40, vol. XV)

Instanța de recurs constată că, acest fapt demonstrează modul intenționat și abuziv a părții apărării de a tergiversa examinarea cauzei prin orice modalitate, acționând cu rea-credință. Cu toate acestea instanța de apel a fost indulgentă și nu a dispus sancționarea acestuia în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (4) Cod de procedură penală.

Cu privire la imparțialitatea judecătorilor, Colegiul penal consideră necesar de a menționa în acest sens, jurisprudența CEDO și anume, hotărârea CEDO pronunțată în data de 26 aprilie 2011 în cauza *Steulet c. Elveției*, în care Curtea a amintit, cu referire la cauza *Padovani c. Italiei* (26 februarie 1993), că este fundamental ca într-o societate democratică tribunalele să inspire încredere justițiabililor, art. 6 par. 1 din Convenție impunând ca fiecare instanță să fie imparțială.

Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume, și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa.

Curtea a subliniat în mai multe rânduri că imparțialitatea personală a unui magistrat se prezumă până la proba contrară (*Hauschildt c. Danemarcei*, 24 mai 1989, par. 47).

Or, în cauza *Hauschildt c. Danemarcei*, Curtea a relevat că: „Existența imparțialității, în sensul conferit de articolul 6 paragraful 1, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată și, în același timp, pe baza unui test obiectiv, al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauza respectivă în ceea ce privește testul subiectiv, reclamantul nu a susținut nici în fața Comisiei și nici a Curții că judecătorii respectivi au acționat pe baza unui interes personal. Imparțialitatea unui judecător se prezumă până la proba contrară, iar în acest caz nu s-a adus o astfel de probă. Urmează să aplicăm testul obiectiv.

În contextul testului obiectiv, Curtea trebuie să stabilească dacă au existat elemente de fapt verificabile apte de a ridica dubii cu privire la imparțialitatea judecătorului, independent de comportamentul său personal. Din acest punct de vedere, chiar și aparențele pot fi importante. Ceea ce este important este încrederea pe care instanțele de judecată trebuie să o inspire publicului într-o societate democratică și, în cauzele penale, încrederea pe care trebuie să o inspire acuzatului.

Rezultă de aici că punctul de vedere al acuzatului este important, dar nu decisiv pentru a hotărî dacă există motive legitime care să justifice temerea lipsei de imparțialitate a unui judecător anume într-o cauză dată. Ceea ce este decisiv este dacă această temere poate fi justificată în mod obiectiv.”

Referitor la alegațiile părții apărării, precum că la înaintarea cererii de recuzare procurorului, participant în instanța de apel în cauza dată, a fost respinsă de către judecători, fără a i se acorda posibilitatea de a susține și expune argumentele de fapt și de

drept invocate în cererea de recuzare, Colegiul penal notifică faptul, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 06 noiembrie 2018 după declararea recuzării procurorului de către apărătorul inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan –avocatul Dumitru Pavel, președintele ședinței a pus în discuție cererea de recuzare înaintată și apărătorul Dumitru Pavel a declarat că: „Susține cererea înaintată pe motive indicate în ea”, cererea de recuzare fiind anexată la materialele cauzei. (f.d. 60, vol. XIV)

Astfel, instanța de recurs conchide că, aceste alegații sunt nefondate, or, în încheierea din 06 noiembrie 2018 sunt indicate motivele expuse în cererea de recuzare înaintată procurorului, care, în opinia instanței de apel, poartă un caracter declarativ, lipsite de suport probatoriu și nu pot fi interpretate ca temei de incompatibilitate prevăzut de art.54 Cod de procedură penală. (f.d.27-30, vol. XIV)

În ce privește argumentele recurenților, precum că cauza penală urma să fie strămutată pentru judecare în fond la o altă judecată decât Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, după cum s-a menționat în cererea de apel, dar și de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, și menționează că, pe parcursul examinării cauzei în instanțele de fond au fost înaintate cereri de strămutare, în care au fost expuse argumentele invocate în recursul ordinar declarat, și prin încheierile adoptate de către Curtea Supremă de Justiție la 02 iulie 2013, 21 ianuarie 2014, 23 septembrie 2014, 04 noiembrie 2014, 16 februarie 2016, 20 aprilie 2016, 10 mai 2017, 06 decembrie 2017 și 15 noiembrie 2018, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Luând în considerație cele sus-indicate, instanța de recurs ajunge la concluzia, că în speță nu s-a constatat existența erorii de drept invocate de către recurenți, prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

8.2. Cu referire la argumentele recurenților, precum că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, temeiurile de drept prevăzute în pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, și în acest sens menționează că, potrivit normelor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, analizând decizia atacată, Colegiul penal constată că, la judecarea apelurilor declarate de avocatul Pavel Dumitru în numele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și de avocatul Iorga Emil în numele inculpatului Țopa Viorel, instanța de apel a verificat

legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat la filele 69-96, vol. XV (pct. 5 - 5.12. din prezenta decizie), soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul că, argumentele invocate de recurenți au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, iar asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate.

Astfel că, alegațiile recurenților precum că, a fost încălcat dreptul la o hotărâre motivată, Colegiul penal le consideră nefondate, și în acest sens menționează, că jurisprudența CtEDO înscrie între garanțiile dreptului la un proces echitabil în sensul art. 6 din Convenție obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor.

Cu privire la această chestiune CtEDO a statuat, că este de obligația tribunalelor să-și motiveze hotărârile, însă această obligație nu are a fi înțeleasă în sensul, că ele urmează să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului. Întinderea obligației de motivare a deciziilor variază în funcție de natura acestora. Este necesar să se țină seama, în special, de diversitatea capetelor de cerere a acțiunilor și de motivele formulate în căile de atac exercitate de părți, de diferențele existente între statele contractante cu privire la izvoarele dreptului - dispoziții legale, cutume, concepții doctrinale, de diferențele privitoare la prezentarea și redactarea deciziilor și hotărârilor judecătorești (hotărârea Garcia Ruiz c. Spania, 21 ianuarie 1999).

În cauza Burg și alții împotriva Franței, 28 ianuarie 2003 CtEDO a menționat, că art. 6 paragraf 1 al Convenției nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o curte de apel, bazându-se pe o dispoziție legală specifică, respinge un apel ca fiind lipsit de șanse de succes, fără alte precizări.

Astfel, reieșind din cele enunțate supra, Colegiul penal consideră că în speța dată nu a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, deoarece instanța de apel în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Cu referire la argumentele recursurilor privind existența erorilor de drept, prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, că: motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, Colegiul penal constată, că recursul avocatului și inculpaților cu referire la aceste temeuri de recurs nu conține în mod expres indicarea contradicțiilor dintre dispozitiv și partea motivantă și nu argumentează expunerea neclară a dispozitivului.

Iar referitor la temeiul indicat de recurenți, precum că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, deoarece au dat apreciere incorectă probelor

administrare în cauza dată, care în opinia acestora nu dovedesc vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor imputate, instanța de recurs consideră că sunt neîntemeiate și ține să sublinieze, că eroarea gravă de fapt trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legiuitor în art. 6 pct. 11) Cod de procedură penală și anume, ca stabilire eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Reieșind din sensul acestor prevederi legale, Colegiul penal conchide, că în speță nu a fost admisă o eroare gravă de fapt, deoarece pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoieabilă.

Totodată, instanța de recurs reiterează, că eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Luând în considerație cele expuse supra, Colegiul penal ajunge la concluzia, că în speță nu s-a constatat existența erorilor de drept, prevăzute de pct.6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocate în recursul depus.

8.3. Cu referire la alegațiile recurenților, precum că pe parcursul judecării cauzei, instanțele ierarhic inferioare au încălcat principiul egalității armelor și dreptul la o procedură contradictorie, instanța de recurs menționează, că potrivit jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor, stipulat în art. 6 al Convenției, semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți din proces.

Acest principiu, în opinia susținută a CtEDO, este elementul unei noțiuni mai largi de proces echitabil, care impune ca fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții, care să nu o plaseze într-o situație de un dezavantaj net în raport cu „adversarul” ei.

În contextul exigenței „egalității armelor” în sensul unui just echilibru între părți CtEDO atribuie o importanță deosebită aparențelor și sensibilității problemelor unei bune administrări a justiției (*CEDH, Menet vs France, 14 iunie 2005, Peric vs Croatia, 27 martie 2008*).

CtEDO prin jurisprudența sa a decis, că legislația națională, pentru realizarea exigenței indicate poate utiliza diverse metode, însă acestea trebuie să garanteze înștiințarea „părții adverse” despre depunerea observațiilor și să asigure posibilitate acestora să le comenteze, fiind totodată necesară acordarea persoanei împotriva căreia există o acuzație penală a timpului și facilităților necesare pregătirii apărării, fiindu-i puse la dispoziție atât timpul necesar, cât și mijloacele materiale și juridice adecvate.

În același context Colegiul penal relevă, că o altă componentă a garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 paragraf 1 CEDO, este și principiul contradictorialității. Cu

referire la acesta CtEDO menționează, că dreptul la o procedură contradictorie în esență este posibilitatea părților unui proces penal, civil sau disciplinar de a lua cunoștință de toate piesele și observațiile prezentate judecătorului, chiar și cele ce ar proveni de la un magistrat independent, de natură să-i influențeze decizia, și de a le discuta, considerând că acest principiu reprezintă „una din principalele garanții ale unei proceduri judiciare”.

Totodată CtEDO în mod constant a decis, că admisibilitatea, administrarea și relevanța probelor reprezintă probleme care au a fi reglementate de normele de drept intern, iar aprecierea lor aparține instanțelor naționale, iar misiunea încredințată Curții de Convenție nu constă în a se pronunța asupra modului cum au procedat instanțele naționale în această materie (spre exemplu, dacă au admis în mod justificat ca probe anumite mărturii), ci constă în faptul, că ea trebuie să examineze dacă procedura în cauză, în ansamblul ei, inclusiv în privința administrării probelor, a avut un caracter echitabil (CEDH, Isgro vs Italia, 19 februarie 1991).

Colegiul penal de asemenea menționează și faptul, că dreptul înscris în art. 6 paragraf 3 lit. d) CEDO constă în posibilitatea ce trebuie să-i fie acordată acuzatului de a contesta o mărturie făcută în defavoarea sa, de a putea cere să fie audiați martori care să-l disculpe, în aceleași condiții în care sunt audiați și interogați martorii acuzării. Acest drept constituie o aplicație a principiului contradictorialității în procesul penal și, în același timp, o componentă importantă a dreptului la un proces echitabil.

Prin urmare, potrivit jurisprudenței CtEDO, nu este suficient ca „acuzatul” să arate că nu a fost în măsură să interogheze un anumit martor în apărarea sa, spre a ajunge la concluzia încălcării sus-citate, dar este necesar ca cel interesat să probeze în mod verosimil că ascultarea acestui martor era utilă aflării adevărului în cauza dată și că refuzul jurisdicției naționale de a asculta acest martor a condus la prejudicierea dreptului la apărare al reclamantului (CEDH dec. din 5 aprilie 2001 Erich Priebke vs Italia, 13 aprilie 2006 Vaturi vs France).

În această ordine de idei, verificând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că, partea apărării a luat cunoștință de toate materialele cauzei penale de învinuirea lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și a avut posibilitatea să-și aleagă poziția de apărare, fapt confirmat prin procesul – verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 02 noiembrie 2012, apărătorului în interesele învinuiților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, în care este indicat de către procuror că: „La 01.11.2012 apărătorul A. Năstase a primit xerocopiile materialelor cauzei penale nr.2010036054 și a declarat că nu va semna procesul-verbal de prezentare a materialelor cauzei penale pe motiv că este prematur, totodată menționând că, îl va semna după revenirea din deplasare în care pleacă la 02.11.2012 și nu cunoaște când va reveni în Republica Moldova”. (f.d.155-156, vol. IV)

Ulterior, în ședința de judecată din 15 ianuarie 2013 avocatul Năstase Andrei a solicitat amânarea ședinței, deoarece necesită de timp pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale, fiind admisă această solicitare de către instanța de judecată. (f.d. 14, vol. V)

Însă, din înscrisurile dosarului, Colegiul penal constată că avocații aleși de către inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, precum sunt Năstase Andrei, Ursachi Ana, Dumitru Pavel, nu au avut necesitate să facă cunoștință cu materialele cauzei, or, același apărător-recurent Dumitru Pavel, prezentându-se la examinarea cauzei în prima instanță, în baza mandatului nr.0819360 din 22 aprilie 2015 nu a solicitat instanței termen pentru a face cunoștință cu materialele dosarului penal de învinuire a clienților săi (f.d.132, vol. VIII) și doar în instanța de apel, la judecarea cauzei în ordine de apel a considerat necesar de a face cunoștință cu materialele cauzei (f.d. 243, vol. XI)

La fel, instanța de recurs menționează și faptul, că în ședința de judecată din 04 martie 2015 partea apărării a declarat că pentru moment nu dispune de probe pentru a le prezenta la judecarea cauzei, luând în considerație că, ședința preliminară preconizată pentru examinarea listei probelor a avut loc la data de 16 noiembrie 2012 și a durat, cu amânarea ședinței, până la 11 martie 2013 (f.d.20, vol. V), și doar abia la 27 aprilie 2016 avocatul Ursachi Ana a prezentat în ședința de judecată cerere privind audierea în calitate de martori a patru persoane, solicitând, totodată, concursul instanței de judecată la asigurarea prezentării martorilor la proces, precum și eliberarea citațiilor pe numele martorilor, or, însăși avocatul Ursachi Ana în ședința de judecată, la solicitarea procurorului să-i fie prezentată lista totală a martorilor, a declarat că: „...inițial, *cu trei ani în urmă*, nu s-a prezentat o listă, sunt înscrși în cerere,....atunci solicit o întrerupere a ședinței de judecată pentru a prezenta lista tuturor martorilor, că nu cunosc la toți datele, adresele” (f.d.185, 189-190, vol. IX).

Or, anterior, în ședința de judecată din 02 februarie 2016 apărătorul Ursachi Ana a solicitat acordarea posibilității pentru data de 09 februarie 2016 să prezinte martorii corespunzători din partea apărării, ținând cont că probele acuzării au fost examinate, totodată, indicând că: „...lista martorilor cu datele personale și cu ceea ce ne pot ajuta, sunt la colegii mei care au participat anterior, care astăzi sunt absenți..”, or, potrivit procesului-verbal la ședința de judecată nu s-au prezentat avocații Năstase Andrei și Dumitru Pavel (f.d.212-213, vol. XIII).

Colegiul penal menționează că, la caz, partea apărării a ignorat prevederile art. 347 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că, părțile sunt obligate să prezinte în ședința preliminară lista probelor pe care intenționează să le cerceteze în cadrul judecării cauzei, inclusiv cele care nu au fost cercetate pe parcursul urmăririi penale.

Deși, ulterior, avocatul Ursachi Ana a prezentat lista cu indicarea a șapte persoane, care a solicitat să fie audiați în calitate de martori, instanța de recurs constată, că de către apărare au fost ignorate prevederile art. 364 alin. (2) Cod de procedură penală, care indică expres că, cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de a menționa care au fost acțiunile apărătorului Dumitru Pavel în vederea asigurării prezentării martorilor solicitați de partea apărării, cu referire la argumentele acestuia privind obligația instanțelor de judecată să asigure prezența și audierea martorilor indicați de către apărătorii aleși de inculpați.

În acest context, instanța de recurs atestă, că în ședința de judecată din 22 aprilie 2016, apărătorul Dumitru Pavel în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan a declarat că: *„Onorată instanță, atrag atenția instanței de judecată, ca informație, că anume Ana Ursachi este responsabilă de proba cu martorii, ea a discutat cu ei, astfel absența ei face imposibilă accederea la proba cu martorii...”* (f.d.178, vol. IX); în ședința de judecată din 03 iunie 2016 la întrebarea instanței apărătorul Dumitru Pavel a răspuns: *„Onorată instanță, repet, de a asigura prezența martorilor se ocupă nemijlocit Ana Ursachi...”* (f.d.14, vol. X); în ședința de judecată din 29 iunie 2016 apărătorul Dumitru Pavel, expunându-și părerea referitor la posibilitatea examinării cauzei penale în absența participanților la proces a declarat că: *„...consider imposibil în absența avocatului Ana Ursachi, ... reiterez faptul că ea este responsabilă de asigurarea prezenței martorilor la proces...”* (f.d.29, vol. X).

Totodată, potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din 27 aprilie 2016, 04 mai 2016, 10 mai 2016, 13 mai 2016, 16 mai 2016, 18 mai 2016, 26 mai 2016, Colegiul penal constată că, instanța de judecată a pus în sarcina apărătorului Ana Ursachi în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan să întreprindă toate măsurile în vederea asigurării prezenței martorilor la proces, iar la 03 iunie 2016 instanța de judecată a dispus amânarea ședinței de judecată, considerând imposibilă continuarea examinării cauzei penale în absența martorilor la proces, în privința cărora lipsesc careva date privind citarea legală, fiind pus în sarcina apărării ca pentru data de 29 iunie 2016, ora 10.00, să întreprindă toate măsurile în vederea asigurării prezenței martorilor apărării la proces, în caz contrar instanța de judecată va dispune limitarea apărării în dreptul de a prezenta careva probe și va continua examinarea cauzei penale în prezența circumstanțelor existente (f.d.190, 196, 215, 226, vol. IX; f.d. 4, 14, vol. X).

Însă, nici în ședința de judecată din 29 iunie 2016 partea apărării nu a asigurat prezența martorilor solicitați pentru a fi audiați în instanța de judecată, astfel că, prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a respins cererea apărătorului Dumitru Pavel cu privire la amânarea ședinței în scopul asigurării prezentării unor martori la proces, ca fiind vădit neîntemeiată, a declarat finalizată cercetarea judecătorească cu anunțarea dezbaterilor judiciare în cauza penală de învinuirea lui Țopa Viorel și Paveliu Răzvan. În motivarea soluției adoptate, instanța de judecată a indicat: *„...se reține că, asigurarea prezenței persoanelor la judecarea cauzei a fost pusă în sarcina apărătorilor Dumitru Pavel și Ana Ursachi, care acționează în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale inculpaților Viorel Țopa și Răzvan Paveliu, cu toate că și instanța a acordat suportul legal necesar apărătorilor pentru a asigura prezența martorilor în ședința de judecată.*

Dintre cele 7 persoane (Călin Corjan, Cornel Gîscă, Oleg Sajin, Iulian Pogor, Natalia Politov-Cangaș, Nina Schendrea și Alexei Golovății), care urmau a fi audiați în calitate de

martori, au fost supuse audierii doar 3 persoane (Oleg Sajin, Natalia Politov-Cangaș și Alexei Golovații f.d. 210 - 211 Vol. 9, f.d. 5 Vol. X, f.d. 31 - 32 Vol. X), prezența cărora a fost asigurată de către instanță, ca urmare a expedierii citațiilor nu însă de către apărători în sarcina cărora s-a și pus această acțiune, astfel, ca celelalte 4 persoane (Călin Corjan, Cornel Gîscă, Iulian Pogor și Nina Schendrea) să nu fie asigurate la proces, din motivul lipsei adreselor de domiciliu de fapt și altor date de contact.

La cererea apărătorilor Dumitru Pavel și Ana Ursachi, instanța de judecată a amânat de nenumărate ori ședința de judecată, anume în vederea acordării posibilității asigurării prezenței la proces a persoanelor care necesită a fi audiate în calitate de martori din partea apărării, având în vedere că obligația de a asigura prezența martorilor a fost pusă în sarcina apărării....

Instanța de judecată consideră că, într-o perioadă de aproximativ 5 ani, de când cauza a parvenit în instanță, și de aproximativ 5 luni, de la momentul înaintării listei persoanelor față de care s-a insistat pentru audiere în calitate de martori, partea apărării a avut posibilitatea și toate pârghiile necesare pentru a-și pregăti lista probelor, de a înștiința și ulterior asigura în cadrul ședințelor de judecată eventualele persoane în calitate de martori, iar faptul că, apărătorii într-o perioadă destul de mare nu au reușit să aducă la cunoștința martorilor respectivi despre necesitatea de a se prezenta în ședință pentru a depune declarații, denotă că, avocații au avut un comportament pasiv în obligația lor de a asigura o apărare eficientă, ceea ce pentru instanță nu reprezintă decât o altă modalitate de tergiversare a examinării cauzei penale. Or, după preceptul sau opinia părții apărării, ședințele de judecată ar putea fi amânate la nesfârșit, iar judecarea cauzei în care apărătorii Dumitru Pavel și Ana Ursachi acționează în interesele inculpaților Viorel Țopa și Răzvan Paveliu, poate continua la infinit și până la momentul potrivit avocaților. Faptul că, partea apărării încearcă să tergiverseze examinarea cauzei se demonstrează și prin solicitările acestora perpetuate de amâna ședințele de judecată.” (f.d.49-53, vol. X)

În acest sens, Colegiul penal reține, că potrivit deciziei nr. 68g/2016 din 14 iunie 2016, Curtea Constituțională a menționat că principiul contradictorialității, garantat de art. 24 Cod de procedură penală, implică și concursul instanței de judecată, aliniatul (4) stabilind, că: *„Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare”*, însă legiuitorul prin sintagma „ajutor” a accentuat principiul *participării active a părților la proces*, principiu care prin substanța sa este contrar atitudinii pasive a părților la proces, și plasării obligațiilor acestora în seama părții adverse sau a instanței de judecată.

Totodată, Curtea a reținut, că normele procesual-penale enunțate creează un echilibru just în partea ce ține de respectarea principiului contradictorialității, sub aspectul exercitării drepturilor și obligațiilor fiecărei părți a procesului, în funcție de calitatea procesuală a persoanei. Astfel, principiul contradictorialității vine să asigure participarea activă la proces, atât din partea acuzării, cât și din partea apărării, în special, în partea ce ține de procesul de administrare a probelor.

De asemenea, Colegiul penal menționează consideră corectă soluția instanței de apel referitor la cererile înaintate de către avocatul Dumitru Pavel în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan privind audierea martorilor apărării, indicați în lista prezentată în prima instanță, precum și dispunerea efectuării unei expertize judiciare repetate, în comisie, care au fost considerate nefondate de către instanța de apel.

Astfel, prin încheierea din 06 decembrie 2018 (f.d.143-148, vol. XIV), prin care a fost respinsă cererea cu privire la dispunerea efectuării unei expertize judiciare repetate, în comisie, instanța de apel a indicat că: „ ... nu a constatat careva încălcări ale ordinii procesuale de efectuare a expertizelor judiciare sus menționate, la caz nu apare necesitatea de a fi dispusă efectuarea unei expertize judiciare repetate de către un alt expert sau o altă comisie de experți.

Totodată, alegațiile apărătorului Dumitru Pavel referitor la faptul că, expertizele anterioare au fost întocmite fără consultarea și informarea prealabilă a Viorel Țopa și Răzvan Paveliu, iar ei nu au avut posibilitatea de a pune întrebări, de a recuza expertii, sunt contrare circumstanțelor de fapt, unde inculpații Viorel Țopa și Răzvan Paveliu sunt anunțați în căutare, deoarece se ascund de la organul de urmărire penală și instanța de judecată.”

Cu referire la audierea martorilor, instanța de apel, respingând această cerere ca nefondată, a menționat, că : „...conform materialelor cauzei penale și proceselor-verbale ale ședințelor de judecată părții apărării de asemenea i-a fost acordată posibilitatea de a prezenta probe însă aceștia nu s-au folosit de dreptul conferit de lege, intervenind în repetate rânduri cu cereri de recuzare, strămutare, amânare prin ce facilitau tergiversarea judecării cauzei penale.

Astfel, prima instanță a reținut că, de fapt, s-a amânat de multiple ori ședința de judecată pentru a acorda termen părții apărării de a prezenta probe, și anume asigurarea prezenței martorilor din lista înaintată de aceștia, însă contrar angajamentelor luate, avocații Ana Ursachi și Dumitru Pavel nu au întreprins nici o măsură în vederea asigurării martorilor solicitați și nici nu au prezentat careva informații oficiale care ar justifica înștiințarea acestora în ordinea stabilită de lege, fapt ce reiese din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată.”

Instanța de recurs atrage atenția și asupra faptului că, în instanța de apel cauza penală a parvenit spre judecare la 18 octombrie 2016, iar partea apărării a considerat necesar de a înainta instanței cererile menționate supra, abia în ședința din 06 noiembrie 2018, iar în toată această perioadă acțiunile apărării s-au limitat doar la înaintarea multiplelor cereri de recuzare judecătorilor instanței de apel, precum și cererilor de strămutare a cauzei penale de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță în grad.

Astfel, Colegiul penal constată, că neîntemeiate argumentele părții apărării cu referire la neaudierea martorilor solicitați, deoarece reieșind din procesele-verbale ale ședințelor de judecată, perioada acordată părții apărării de a prezenta probele sale cu martorii, precum și cu alte înscrisuri, a durat o perioadă îndelungată, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, prin urmare, nu poate fi imputată instanțelor de

judecată încălcarea dreptului la un proces echitabil, în condițiile când avocații aleși de inculpați nu și-au exercitat obligațiile sale potrivit art. 68 din Codul de procedură penală, acțiunile cărora, în opinia instanței de recurs au fost îndreptate doar la a tergiversarea examinării cauzei penale dedusă judecății, dar nu și la audierea preinșilor martori ai apărării.

Cu referire la argumentele părții apărării, precum că instanțele de fond neîntemeiat au refuzat audierea suplimentară a părții vătămate Manic Sergiu, menționând că, la prima și unica audiere a acesteia ar fi lipsit avocatul apărării cu lista întrebărilor, Colegiul penal le consideră nefondate, deoarece potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată 14 decembrie 2015 la ședința de judecată s-au prezentat: procurorul Moraru Sergiu, apărătorul Chetraru Dragoș (din oficiu) în interesele inculpatului Țopa Viorel, apărătorul Negru Olesea (din oficiu) în interesele inculpatului Paveliu Răzvan, apărătorul Ursachi Ana (ales de inculpați), partea vătămată Manic Sergiu și avocatul acesteia, Doicov Igor, în baza mandatului nr.0431568 din 11 decembrie 2015 (f.d.195, vol. VIII), însă avocații aleși de inculpați - Năstase Andrei și Dumitru Pavel, care au fost legal înștiințați despre locul, data și ora ședinței, nu s-au prezentat la ședința de judecată, și nici nu au comunicat instanței despre motivele neprezentării.

Astfel, reieșind din faptul prezentării în ședința de judecată a trei avocați în interesele inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, precum și a părții vătămate Manic Sergiu, care își are domiciliul permanent în SUA, or. Washington, instanța de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa celorlalți participanți la proces, fiind audiată partea vătămată Manic Sergiu, în corespundere cu prevederile art. 369-370 Cod de procedură penală și în aceeași ședință instanța de judecată, audiind opinia participanților la proces a dispus admiterea cererii părții vătămate privind examinarea în continuare a cauzei penale în lipsa sa, dat fiind faptul că își are domiciliu permanent în SUA (f.d. 196-203, vol. VIII)

Ulterior, în ședința de judecată din 02 februarie 2015 s-a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în absența părții vătămate, ținând cont de cererea depusă de către partea vătămată, prin intermediul avocatului său, Doicov Igor, prin care s-a solicitat examinarea cauzei penale în lipsa sa, dat fiind faptul că își are domiciliu permanent în SUA, iar prezența ei în ședințele de judecată necesită cheltuieli enorme pentru transport, cazarea în RM, etc. și audiind opinia participanților la proces, inclusiv și a apărătorului ales de inculpați, Ursachi Ana, care a declarat: „*Onorată instanță, nu avem obiecții în privința părții vătămate*”, instanța de judecată a dispus admiterea cererii de examinare a cauzei penale în absența părții vătămate Manic Sergiu, care este reprezentat de avocatul Doicov Igor. (f.d.209, 213, vol. VIII)

Prin urmare, instanța de recurs constată că, partea apărării a fost prezentă la audierea părții vătămate, având posibilitatea de a pune întrebări pentru a elucida și a completa răspunsurile date la întrebările altor părți, iar ulterior a fost de acord de a examina cauza în lipsa acesteia, însă necesitatea audierii suplimentare a părții vătămate de către avocatul Dumitru Pavel a parvenit la înaintarea cererii de reluare a cercetării

judecătorești, la data de 04 iulie 2016, care a fost respinsă ca neîntemeiată de către instanța de judecată, care și-a motivat soluția în acest sens. (f.d.79,80, 94-95, vol. X)

De asemenea, instanța de judecată s-a expus și asupra solicitării avocatului privind interpelarea de la BC Victoriabank SA a informațiilor referitoare la depozitele Atrium Ltd, care a fost indicată în aceeași cerere de reluare a cercetării judecătorești.

Colegiul penal, analizând materialele cauzei, conchide că instanța de apel a fost solidară cu soluția adoptată de către prima instanță în sensul dat, ținând cont de faptul că, avocatul Dumitru Pavel a înaintat cereri privind administrarea probelor (audierea martorilor, audierea suplimentară a părții vătămate, dispunerea unei expertize repetate, interpelarea informației de la BC Victoriabank SA) abia la 06 noiembrie 2018 (f.d.61-62 vol. XIV), or, cauza penală se afla pe rol la instanța de apel din 18 octombrie 2016. Aceste cereri au fost respinse ca neîntemeiate de către instanța de apel în modul corespunzător, potrivit legislației procesual penale. (f.d.143-148, vol. XIV; f.d. 37, vol. XV)

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de a menționa motivarea instanței de fond privind respingerea cererii de reluare a cercetării judecătorești, înaintată de avocatul Dumitru Pavel, așa cum aceasta este indicată în procesul-verbal al ședinței de judecată: „Președintele ședinței de judecată, având în vedere perioada de 5 ani, de examinare a respectivei cauze penale, perioadă, în care participanții la proces au avut deplină posibilitate să prezinte toate probele, în cadrul ședinței de judecată, în care s-a stabilit deja, prin încheierea din 29 iunie 2016 că, partea apărării, prin diverse acțiuni urmărește tergiversarea judecării cauzei penale, cu referire la aceea că, participanții la proces, conform art. 378 CPP nu au dreptul să se refere la probe noi, care nu au fost examinate, în raport, cu circumstanțele faptului că, de la momentul înaintării cererii de audiere a celor 7 martori, mai exact, persoane care urmau a fi audiate în calitate de martori, deoarece nu se cunoaște ce urma a fi relatate în instanța de judecată, partea apărării a avut deplină posibilitate să asigure prezența acestor persoane la ședința de judecată, ca urmare, nici o acțiune nu s-a întreprins în sensul enunțat, partea apărării a avut un caracter tacit la ședințele de judecată și s-a prezentat doar cu scopul de amânare a ședințelor pentru o altă dată, având în vedere și faptul că, motivația ce ține de probele suplimentare se conține și în încheierea din 29 iunie 2016, luându-se în considerație că, înscrisul la ce s-a făcut referire, ce ține de BC „Victoriabank”, la care a făcut trimitere partea apărării în ședința de judecată, a fost posibil de prezentat și pînă la această etapă de cercetare judecătorească, derulînd aproximativ patru ani, situație în care, apărarea nu s-a conformat nici unei prevederi legale ce ține de asigurarea probelor la judecarea cauzei, la care s-a făcut referință, reieșind din faptul că, nu s-au relevat informațiile date în cadrul cercetării judecătorești, iar la audierea părții vătămate s-a pus în discuție dacă este posibil de acordat permisiunea de a nu mai participa la judecarea cauzei penale și nu au parvenit careva obiecții, apărînd această circumstanță doar la această etapă, se apreciază, prin înaintarea unei cereri de reluare a cercetării judecătorești, a fi o modalitate de tergiversare a examinării cauzei penale,...”.

Din analiza materialelor cauzei Colegiul penal conchide, că la examinarea cauzei instanțele au respectat drepturile fundamentale ale inculpatului la acest capitol, iar hotărârile instanțelor corespund jurisprudenței relevante CtEDO, deoarece inculpaților,

prin intermediul apărătorilor săi, i-au fost aduse la cunoștință toate probele administrate de partea acuzării, fiindu-le acordat timpul necesar pentru pregătirea apărării sale, inclusiv și de a acumula probe de natură să dovedească netemeinicia afirmațiilor acuzării.

8.4. Cu referire la temeiul invocat de către inculpați și avocatul acestora, prevăzut în pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că, în acțiunile inculpaților *nu sunt întrunite elementele infracțiunilor imputate*, Colegiul penal le consideră neîntemeiate și urmează a fi respinse din următoarele considerente.

În acest sens, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan au fost recunoscuți vinovați și condamnați de către prima instanță în baza art. 42 alin. (3), art. 243 alin. (3) lit. b), art. 42 alin. (3), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, și respectiv, în baza art. 42 alin. (5), art. 243 alin. (3) lit. b), art. 42 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, soluție menținută de către instanța de apel, care a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, în sensul expus supra, deoarece la judecarea apelurilor declarate, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată (f.d. 69-87, vol. XV) și cum este indicat în pct. 5 -5.5. din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul că, argumentele invocate de recurenți au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, iar asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate.

Tot la acest capitol, Colegiul penal relevă, că instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu

stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțe, acestea fiind atribuții exclusive ale instanțelor de fond.

Subsidiar, Colegiul penal subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărîrea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia, că în speță nu se constată existența erorii de drept, prevăzută la pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

8.5. La fel, instanța de recurs menționează că, recurenții indică și temeiul de recurs prevăzut în pct. 9) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală - *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală*, însă nu motivează în nici un fel invocarea acestei erori judiciare.

8.6. Recurenții mai invocă și pct. 12) din norma indicată supra, care prevede că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, însă Colegiul penal constată că acest temei doar a fost indicat în recurs, autorii căreia nu și-au expus viziunile în baza cărei norme penale urmează a fi reîncadrate acțiunile inculpaților Țopa Viorel și Paveliu Răzvan, or, prin invocarea acestui temei aceștea recunosc faptul săvârșirii de către inculpați a unor că acțiuni ilegale, care urmează a fi supuse răspunderii penale și pedepsei penale, însă nu sunt de acord cu încadrarea juridică a faptelor sale.

Din aceste considerente, instanța de recurs a ajuns la concluzia că este în imposibilitate de a se expune asupra acestui temei de casare.

8.7. Referitor la argumentele inculpaților și avocatului acestora, precum că, instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării acestora de a fi emisă o încheiere de corectare și completare a sentinței, pe motivul că aceasta nu conține nici o referire la corpurile delictelor și soarta lor, Colegiul penal consideră că sunt nefondate și în acest sens menționează că, dispozitivul deciziei instanței de apel conține mențiunea „*În rest sentința atacată se menține*” (f.d. 96, vol. XV), iar potrivit sentinței instanța de judecată a soluționat chestiunea referitor la corpurile delictelor, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct.13) Cod de procedură penală: „Documentele în original care constituie mijloc materiale de probă și recunoscute ca corp delict, vor rămâne în dosar pe tot termenul de păstrare a lui, însă la solicitare, se vor remite persoanelor interesate prin substituirea lor cu copii” (f.d. 52, vol. XI)

Actele la care face referire avocatul, și anume demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, V. Galeru, din 09.02.2010, prin care s-a solicitat punerea sub sechestru a conturilor bancare Atrium Limited, deschise la Victoriabank S.A. și încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 09.02.2010, prin care a fost admis acest demers și s-a autorizat punerea sub sechestru a conturilor bancare ale Atrium Limited deschise în Victoriabank S.A., în vederea eventualei confiscări speciale,

țin de măsură procesuală de constrângere, și nicidecum de corpurile delictelor, or, potrivit art. 203 alin. (1) Cod de procedură penală, punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sunt încetate orice operațiuni în privința acestora.

Iar alin.(2) al acestui articol, prevede că, punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă sau eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art.106 alin.(2) și art.106¹ din Codul penal.

8.8. Colegiul penal relevă și faptul că, în recursul declarat inculpații și avocatul lor consideră că, instanța de apel le-a încălcat drepturile stipulate în art. 13 din CEDO, deoarece nu a asigurat dreptul la un recurs efectiv, prin neexpunerea asupra încheierii protocolare pronunțată în baza Codului de procedură penală.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, art. 13 din Convenția Europeană stabilește că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Termenul „recurs efectiv”, în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel național, conform căruia o persoană considerată victimă a unei violări ale drepturilor sale prevăzute de Convenție poate ataca în fața instanțelor judecătorești pretinsa violare.

În cauza dedusă judecării, încheierea la care se referă recurenții este o încheiere protocolară, pronunțată în conformitate cu art. 342 și 378 din Codul de procedură penală, asupra chestiunii apărute în timpul judecării cauzei, care nu se supune nici unei căi de atac, decât odată cu fondul cauzei, fapt indicat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.95, vol. X), care în opinia instanței de apel a fost pronunțată în mod legal și întemeiat (f.d. 45-96, vol. XV). Or, instanța de recurs s-a expus în acest sens în pct.8.3. din prezenta decizie.

Prin urmare, Colegiul penal ajunge la concluzia, că în speță nu a fost încălcat art.13 CEDO, deoarece alegațiile recurenților nu sunt întemeiate în conformitate cu prevederile Convenției.

8.9. De asemenea, referitor invocarea de către recurenți a pct. 15) și pct.16) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căroră *instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză și, respectiv, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție*, Colegiul penal constată că, recurenții de asemenea nu și-au expus în acest sens argumentele, astfel că, instanța de recurs nu se va expune asupra invocarilor privind aceste temeuri de recurs, deoarece autorii recursului au omis să ofere o motivare în această parte.

8.10. În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul acestora, Dumitru Pavel se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpații Țopa Viorel și Paveliu Răzvan și avocatul acestora, Dumitru Pavel împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Țopa Viorel XXXXX** și **Paveliu Răzvan XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **20 iunie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor